

ბაზეთი „სტრიკუნა“ ღირს
 თვეურად 5.000.000 მან.
 ცალკე ნომერი ყველგან 400,000 მან.
 ურდაქცა და კანტორა: ბჟიფისი, სახაზლის ქუჩა, № 6
 ტელეფონი 10-34.

განცხადების უანი
 1 გვ. 20 კაპ. ჩერვან ნონარელი
 4 15 ქარველი
 სახელმწიფო განცხადება
 1 გვ. 20 კაპ. ჩერვან ნონარელი
 4 15 ქარველი

მთავარ კომიტეტის ობიანო

№ 594 ხუთშაბათი ოქტომბერი 11 1923 წ.

სოციალ-დემოკრატიული ბაზეთი

უანი 400,000

ემიგრანტების ზედი

ისტორიამ იცის მრავალი სახის და ტიპის ემიგრანტები. ემიგრანტი გლეხი, მუშა, ბურჟუა, რომელიც ქონებრივი ინტერესის გამო მიემგრება სხვა ქვეყანაში, ემიგრანტი სექტანტი რელიგიოზური მიზნით, ემიგრანტი რევოლუციონერი დევნილი, და... ემიგრანტი რევოლუციონერი, გაქცეული თავის ქვეყნიდან ახალი ქვეყნის მოახლოების მიზნით.

რევოლუციონერების ემიგრანტი, თავის მორალური და მატერიალური ღირსებით, წარმოადგენს ყველა ემიგრანტზე უფრო მძაბრე ექსემპლარს. ამიტომ არის, რომ თუ სხვა ტიპის ემიგრანტები წინსვლადობის გაზრდა მიიღობენ, თუ ისინი ქონებრივად მდიდრებიან, ვინც ქონებრივი მიზნით მიდის და ზნეობრივად რევოლუციონერი ემიგრანტები საცხოვრებელ ქვეყნის მოწინავე ნაწილში, ემიგრანტი რევოლუციონერი ქონებრივ და ზნეობრივ დაცემის წუშეში იხრება.

რუსეთის რევოლუციონერებმა მოკვდა საკმაო რიცხვი ემიგრანტებისა. ემიგრანტი რუსეთის ინტელიგენციისა და ბურჟუაზიის ელემენტებიდან გაიხრება, დეცა, დაკარგა ყოველივე ადამიანური ღირსება და უმგზავსო ინსინუაციების, ქორების ქობილდეცა. ცოცხალი ელემენტები ჩამოშორდა ემიგრანტისა და წაგებულ ბრძოლის შეგნებამ ახალ პანგებზედ აამღერა.

ჩვენში ემიგრანტი ფართო ხასიათს ვერ მიიღება. არც იმდენად ძლიერი ბურჟუაზია გვყავდა და არც იმდენად მსხვილი ინტელიგენცია, რომ პარიზისა და ლონდონის პრესექტებში გავგვესო. ამდენათვე ჩვენში ემიგრანტი მიიღო მენშევიკური მთავრობის ყოფილ წევრთა, მათთან დაახლოვებულ და მჭიდროდ დაკავშირებულ მცირე ჯგუფებსა და შეცდომაში შეყვანილ რამდენიმე ახალგაზრდის ხასიათი.

გეროგალი გლეხობა და რევოლუცია

V. გლეხობა და რევოლუცია (დასასრული)

რა არის ისეთი მიზეზი, რომელიც ხელს უწყობს გლეხურ მასსაში რევოლუციონერი ინდიფერენტების, სარწმუნოებრივი გულგრილობის განვითარებას? პასუხი ნათელია: სამღვდლოების საეკლესიო, პარაზიტული ცხოვრება. ისტორიულად სამღვდლოება ცნობილია, როგორც პირადი ინტერესებისათვის მეოცნებე კასტი. ანგარების მიზნით მღვდელი და ბერი ტყავს აძობდა ვალატაჟებულ გლეხობას. სამღვდლოების კლანჭები უფრო ძლიერი გამოდგა ბატონ-ყმობის ბრქალაზე. უკანასკნელისაგან გლეხობამ მოახერხა განთავისუფლება, სამღვდლოებისაგან კი—ვერა.

გარდა ამისა, სამღვდლოება გვერდში უდგა „ამა ქვეყნის ძლიერთ“ და წელს უმაგრებდა მშრომელი მასსის დაუძინებელ მტრებს. მღვდელი მუდამ გაბატონებულ კლასების ორიენტაციაში იყო. მეფეს, მემამულეს, ბურჟუას სამღვდლოება გვერდში უდგა და ამ რიგად აწარმოებდა მშრომელი ხალხის წინააღმდეგ სისტემატურ ბრძოლას. გლეხ კაცობამ შეიგნო ის უღალი ქეშმარიტება, რომ სამღვდლოება მისი კლასიური მოწინააღმდეგეა, რომელსაც აქვს გარკვეული აზრები და ტაქტიკა გაბატონებულ ხალხის განადგურებისაკენ მიმართული.

ქალაქისა და სოფლის სამღვდლოებას შუა საგრძობი განსხვავებაა. ქალაქის მღვდელი უფრო კულტურულია, ჰუმანიური, ვინც მიყრუებულ სოფელში „გუფათალებელი“ მღვდელი. ქალაქის საზოგადოებრივი ატმოსფეროში შეუძლებელია მოქმედების თავისუფლება სასულიერო პირების მხრით. სასულიერო წოდება ქალაქად არ არის, როგორც ცაა სოფლის სამღვდლოება. მასსადაც, კულტურულ ქვეყნებში სამღვდლოებაც კულტურულია, კულტურულ საშუალებით მებრძოლი მშრომელი ხალხის დამონაგებისათვის. ამის საუცხოო ილუსტრაციაა დასავლეთ ევროპის და რუსეთის მაგალითები ანდრეასი. ევროპელი მღვდელი მარტო მღვდელი არაა. იგი ერთ და იმავე დროს მღვდელიცაა, ფერწალიც, ექიმიც, აგრონომიც, მსწავლებელი და სხ. ევროპაში მღვდელს არ ეთაკილება შრომა, ჯაფა, ფეხშიშველა სიარული გაზაფხულისა და ზაფხულის თვეებში. იქ სამღვდლოება დაახლოებულია მასსთან, საზოგადოების ყველა ნაწილებთან. ამიტომ ევროპის სინამდვილეში ადვილი აქვს ჩვენის თვალსაზრისით უცხო მოვლენას: პროლეტარიატის ნაწილი აქტიურად თანაუგრძობს „ქრისტიანულ სოციალიზმის“ მქადებელთა კლერიკალი პარტიები ათასობით ითვლის პროლეტარულ ხმებს. სამღვდლოებას ჰყავს თავისი დეპუტატები თითქმის ყველა მსხვილ საზოგადოებრივ და სახელმწიფოებრივ ირგანოებში.

არსებითად საწინააღმდეგე სურათს იძლევა საბჭოთა მღვდლოების მშრომელი გლეხ-კაცობა.

„კომუნისტის“ № 231-ში მოთავსებულია ახს. ს. ორჯონიკიძესთან საუბარი, რომელიც ეხება ჩვენ ემიგრანტების მდგომარეობას გერმანიაში. საუბარი მეტად საყურადღებოა იმ მხრივ, რომ იგი ნათელს ჰყენს ჩვენი ემიგრანტების ბუნებას და მენშევიკური ყოფილი მთავრობის ცნობათა „ქეშმარიტებას“ საქართველოს შესახებ. საუბრიდან აშკარად ხიანს, რომ ჩვენი ემიგრანტების უმრავლესობა შესდგება არა კლასობრივად შეურიგებელ ელემენტებისაგან, არამედ საქართველოს შესახებ სწორი ცნობების მოკლებულ ხალხისაგან, რომელიც მოყოლია მენშევიკური ინსინუაციების ვაგუნის ქვეშ.

შემველად დადებითია ახს. ს. ორჯონიკიძის მიერ საკითხის წამოყენება ახალგაზრდების დახმარებისა და სწორი ცნობების მიწოდების შესახებ, რომელსაც აკ. ჩხენკელი საქართველოს სამსახურისათვის ურჩევს კანდაში წასვლას.

მთავრობამ ჯეროგანი ყურადღება უნდა მიაქციოს ჩვენი ემიგრანტების საკითხს. განსაკუთრებით შეცდომაში შეყვანილ ახალგაზრდები, რომელნიც ზოგი მენშევიკების დამარცხებამდე იყვნენ უცხოეთში და ზოგი კი მათთან ერთად გაიქცა, შეგვიძლია დავიბრუნოთ უკანვე და ჩავაბათ ქვეყნის აღმშენებლობით მუშაობაში.

ქორებით და ყაღბი ცნობებით არც ერთ პოლიტიკურ პარტიას არ უცხოვრია ხანგრძლივად საქართველოში საბჭოთა მთავრობამ მალე აღგავა ქორები და გამოფხიზლებულმა ხალხმა, თვით მენშევიკურმა პარტიამაც, საკვყენოდ უარყო თავისი პოლიტიკა დღეს გაგანწიბრულ მთავრობის წარმომადგენელნი ცდილობენ, რამდენიმე სტუდენტის მოტყუებით მაინც შეიშინებინონ ევროპაში მათი თანამგობრები. ასეთი მდგომარეობა თავის თავად მეტყველებს მენშევიკური „მთავრობის“ სინამდვილეს.

„ზაკროსტას“ ცნობები 9 ოქტომბრიდან

8 ოქტომბერს რეისტრაცი შეუდგა შტრეზემანის დეკლარაციის განხილვას. პირველად ილაპარაკა სოც.-დემ. ბრეტშეიდმა, რომელმაც განაცხადა პარტიის სახელით, რომ სრულიად ამართლებს პასიური წინააღმდეგობის მოსაზრებას. საფრანგეთის მიერ მოწყობილი სეპარატისტების გამოსვლები, მისი აზრით, გერმანიას ვერ ჩამოაშორებენ რეინის ოლქს. პუანკარეს იმედი აქვს ქაოსისა გერმანიაში და ამისათვის ეწინააღმდეგება იგი ყოველგვარ შეთანხმებას მაგრამ ყოველად დაუშვებელია, რომ ერთი კაცის პოლიტიკის გულსთვინის დაიღუპოს გერმანია და მთლად ევროპა. გერმანიამ აუცილებლად უნდა მიიღწიოს საფრანგეთთან მოლაპარაკებას. სოც.-დემ. პარტიის შიგნით დიდი ბრძოლის შემდეგ, არ შეუძინდენ პოპულარობის დაკარგვის საფრთხეს და მაინც შევიდნენ მთავრობაში, ცენტრის წარმომადგენელმა ბელმა აგრედვე მოაწონა წინააღმდეგობის მოსაზრება. ნაციონალისტების წარმომადგენელმა გრაფ ვესტარტმა ფარტიის სახელით განაცხადა, რომ პარტია მთავრობისადმი ოპოზიციის თვალსაზრისზედ სდგას.

„დელი მელი“ ცნობით, გერმანიაში ამ ემად მთელი ძალა უფლებს მწარმოებელთა ხელშეწყობა. შტრეზემანის კაბინეტმა შესდგა მწარმოებელ მანაქტების მიერ მოწოდებულ საფუძვლებზედ. სტიუნესი გართულია რურში მუშაობის აღდგენის ორგანიზაციაში.

საქსონიისა და ტიურინგიის პრემიერებს ცეიგენერს და ფრელიხს, ორივე სახელმწიფოს შინაგან საქმეთა და უსტიციის მინისტრებთან ერთად თათბირი ქონდათ ლიპსიკში მუშათა მთლიან ფრონტისა და სოც. დემოკრატებისა და კომუნისტების თანამშრომლობის შესახებ. შტრეზემანმა, გაუწია რა ანგარიში წითელი ბლოკის საფრთხეს, წინადადება მისცა ცეიგენერსა და ფრელიხს მოლაპარაკებისათვის ჩავიდნენ ბერლინში.

„ტანის“ ცნობით ოფიციალური ფიცი, რომელსაც ფრანგები სთხოვდნენ გერმანიის რკინისგზებებს, შეცვლილია და ატარებს არა პოლიტიკურს, არამედ სამსახურის ხასიათს.

9 ოქტომბერს დამთავრდა რეისტრაციის სხდომა, რომელზედაც გაკრძლდა კამათი შტრეზემანის დეკლარაციის გამო.

რეისტრაცია მოიწონა მთავრობის მოქმედება და ნდობა გამოუცხადა მას. ამის წინააღმდეგ იყვნენ ნაციონალისტები, ტუეტონთა პარტია და კომუნისტები. კომუნისტების წინადადება, პრუსიასა და ბავარიაში განსაკუთრებულ წესების მოხსნის შესახებ, რეისტრაცია უარყო.

პარიზის ცნობით, ქვანახშირის მალარობის პარტიონები თხოვლობენ სამუშაო დღის გადიდებას ზედპირზედ მომუშავეთათვის 7 ნახევარ საათამდე. „პარიზიენის“ აზრით, მრეწველთა ამ მოთხოვნის შეუძლიანთ გაამწვავონ შტრეზემანის კაბინეტის მდგომარეობა.

დიდი კოალიციის აღდგენამ ბერლინის სოც. დემოკრატებში გაამღერა უთანხმოება. განახლდა ბერლინის სოც. დემოკრატულ ორგანიზაციის პარტიკატვის სხდომები, რომელზედაც მოსალოდნელია შემარცხენების გამარჯვება.

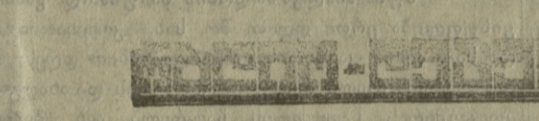
ბერლინის სოც.-დემოკრატიულ ორგანიზაციის კონფერენციაზედ მემარჯვენე ფრთის წევრმა გერტმა, რომელიც სცილობდა გაემართლებინა

დღიური

- რეისტრაცია მოიწონა მთავრობის მოქმედება და ნდობა გამოუცხადა მას.
- ბერლინის სოც.-დემოკრატებს შორის დიდი უთანხმოება.
- ბერლინის სოც.-დემ. ორგანიზაციის კონფერენციამ დაადგინა ხელახალი არჩევნები მოახდინოს ორგანიზაციის გამგეობისა.
- ტიურინგიის ფაბრიკა-ქარხნების კომიტეტების ყრილობამ გადასწყვიტა მოზილიზაცია უყოს პროლეტარულ ძალებს და გამოაცხადოს გერმანიაში საერთო გაფიცვა.
- ესპანეთი ჯარს აღიდებს 14.000-დან 78.000-დე.
- ნოემბერში ინგლისის ესკადრა გაემგზავრება ქვეყნის ირგვლივ შემოსავლელად.
- ფრანგებმა რეკვიზიცია უყვეს გერმანიის 231 ბილიონ მარკას.

მოჩვენებითი ხასიათისაა, რადგან ევროპაში სამღვდლოება იმ სახით, რა სახითაც ჩვენ გვაქვთ წარმოდგენილი, დიდი ხანია არ არსებობს. აქედან აშკარაა, რომ მშრომელი კლასი და მისი ნაწილი—მშრომელი გლეხობა ლოდიკურად დაპირისპირებულა

ლია ყოველგვარ რელიგიურ ცერემონიასთან, სამღვდლოების არსებობას. საჭიროების აზრით, ეს ერთხელ და სამოლოოდ ადისტრუგებს ღირს გლეხობის ანტირელიგიურ რადიკალიზმს.

„ზაკროსტას“ ცნობები 9 ოქტომბრიდან

8 ოქტომბერს რეისტრაცი შეუდგა შტრეზემანის დეკლარაციის განხილვას. პირველად ილაპარაკა სოც.-დემ. ბრეტშეიდმა, რომელმაც განაცხადა პარტიის სახელით, რომ სრულიად ამართლებს პასიური წინააღმდეგობის მოსაზრებას. საფრანგეთის მიერ მოწყობილი სეპარატისტების გამოსვლები, მისი აზრით, გერმანიას ვერ ჩამოაშორებენ რეინის ოლქს. პუანკარეს იმედი აქვს ქაოსისა გერმანიაში და ამისათვის ეწინააღმდეგება იგი ყოველგვარ შეთანხმებას მაგრამ ყოველად დაუშვებელია, რომ ერთი კაცის პოლიტიკის გულსთვინის დაიღუპოს გერმანია და მთლად ევროპა. გერმანიამ აუცილებლად უნდა მიიღწიოს საფრანგეთთან მოლაპარაკებას. სოც.-დემ. პარტიის შიგნით დიდი ბრძოლის შემდეგ, არ შეუძინდენ პოპულარობის დაკარგვის საფრთხეს და მაინც შევიდნენ მთავრობაში, ცენტრის წარმომადგენელმა ბელმა აგრედვე მოაწონა წინააღმდეგობის მოსაზრება. ნაციონალისტების წარმომადგენელმა გრაფ ვესტარტმა ფარტიის სახელით განაცხადა, რომ პარტია მთავრობისადმი ოპოზიციის თვალსაზრისზედ სდგას.

„დელი მელი“ ცნობით, გერმანიაში ამ ემად მთელი ძალა უფლებს მწარმოებელთა ხელშეწყობა. შტრეზემანის კაბინეტმა შესდგა მწარმოებელ მანაქტების მიერ მოწოდებულ საფუძვლებზედ. სტიუნესი გართულია რურში მუშაობის აღდგენის ორგანიზაციაში.

საქსონიისა და ტიურინგიის პრემიერებს ცეიგენერს და ფრელიხს, ორივე სახელმწიფოს შინაგან საქმეთა და უსტიციის მინისტრებთან ერთად თათბირი ქონდათ ლიპსიკში მუშათა მთლიან ფრონტისა და სოც. დემოკრატებისა და კომუნისტების თანამშრომლობის შესახებ. შტრეზემანმა, გაუწია რა ანგარიში წითელი ბლოკის საფრთხეს, წინადადება მისცა ცეიგენერსა და ფრელიხს მოლაპარაკებისათვის ჩავიდნენ ბერლინში.

„ტანის“ ცნობით ოფიციალური ფიცი, რომელსაც ფრანგები სთხოვდნენ გერმანიის რკინისგზებებს, შეცვლილია და ატარებს არა პოლიტიკურს, არამედ სამსახურის ხასიათს.

9 ოქტომბერს დამთავრდა რეისტრაციის სხდომა, რომელზედაც გაკრძლდა კამათი შტრეზემანის დეკლარაციის გამო.

რეისტრაცია მოიწონა მთავრობის მოქმედება და ნდობა გამოუცხადა მას. ამის წინააღმდეგ იყვნენ ნაციონალისტები, ტუეტონთა პარტია და კომუნისტები. კომუნისტების წინადადება, პრუსიასა და ბავარიაში განსაკუთრებულ წესების მოხსნის შესახებ, რეისტრაცია უარყო.

პარიზის ცნობით, ქვანახშირის მალარობის პარტიონები თხოვლობენ სამუშაო დღის გადიდებას ზედპირზედ მომუშავეთათვის 7 ნახევარ საათამდე. „პარიზიენის“ აზრით, მრეწველთა ამ მოთხოვნის შეუძლიანთ გაამწვავონ შტრეზემანის კაბინეტის მდგომარეობა.

დიდი კოალიციის აღდგენამ ბერლინის სოც. დემოკრატებში გაამღერა უთანხმოება. განახლდა ბერლინის სოც. დემოკრატულ ორგანიზაციის პარტიკატვის სხდომები, რომელზედაც მოსალოდნელია შემარცხენების გამარჯვება.

ბერლინის სოც.-დემოკრატიულ ორგანიზაციის კონფერენციაზედ მემარჯვენე ფრთის წევრმა გერტმა, რომელიც სცილობდა გაემართლებინა

ლია ყოველგვარ რელიგიურ ცერემონიასთან, სამღვდლოების არსებობას. საჭიროების აზრით, ეს ერთხელ და სამოლოოდ ადისტრუგებს ღირს გლეხობის ანტირელიგიურ რადიკალიზმს.

219 ხმის უმრავლესობით, 215 წინააღმდეგ კონფერენციამ გადასწყვიტა ხელ ახალი არჩევნები მოახდინოს ბერლინის ორგანიზაციის გამგეობისა. მიუხედავად ამისა, სალყო წესების წყლივით, მემარჯვენე ფრთამ მოახერხა გადაცემა, როგორც არჩევნები, ისე „ფორვერტის“ ორდაქციის გადაყენების საკითხის განხილვა.

საქსონიისა და ტიურინგიის პრემიერებმა, ცეიგენერს და ფრელიხსა თათბირზედ მიიღწიეს სრულ შეთანხმებას ამ ორ მთავრობათა თანამშრომლობისა და ბავარიის ფაშინთან საბრძოლველიდ საერთო ფრონტის შექმნის საკითხებში.

გერმანიის ბურჟუაზიული პრესა შეფიქრანებული შუა გერმანიაში წითელი ბლოკის შექმნით.

ბავარიასა და შუა გერმანიის სახელმწიფოთა დამოკიდებულება წითელი ბლოკის შექმნის გამო უფრო და უფრო მწვავდება.

ვეიმარში მიუხედავად ყვითელი პროფკავშირების წინააღმდეგობისა, შესდგა ტიურინგიის ფაბრიკა-ქარხნების კომიტეტების ყრილობა, რომელმაც გადასწყვიტა დაუყოვნებლივ მოზილიზაცია უყოს პროლეტარულ რაზმებს და გამოაცხადოს გერმანიაში საერთო გაფიცვა.

ტიურინგიის ყველა წარმოებაში ხდება ყოველდღიური კრებები და არსდება მოქმედების კომიტეტი.

მიუხედავად აღკრძალვისა, საქსონიის კომუნისტური „მუშათა გაზეთი“ განაგრძობს გამოსვლას.

გერმანიის ფაბრიკა-ქარხნების კომიტეტების ცენტრალური კომიტეტი ესალოება ტიურინგიის ფაბრიკა-ქარხნების კომიტეტების ყრილობას და მოუწოდებს ყველა მუშებს მიჰამონ ტიურინგიის მაგალითს და მოიწვიონ სრულიად გერმანიას ფაბრიკა-ქარხნ. კომიტეტების ყრილობა.

გერმანიის სახელმწიფო საბჭომ მოიწონა შტრეზემანის მთავრობისათვის უფლებების გაფართოების კანონ-პროექტი. მთავრობის შემადგენლო-

ის ცვლილების შემთხვევაში კანონი ჰკარგავს ძალას.
 ნიუ-იორკში ჩასულან სტინსის წარმომადგენელი პორტი და ბოში გერმანიის წარმომადგენელი ამერიკის კაპიტალის ჩათრევის შესახებ მოსალაპარაკებლად.
 რეინისა და ვესტფალის მალა რიგების პარტონებმა გამოაცხადეს 8 საათის სამუშაო დღის შემოღება, დაკანონებულ 7 საათის მაგიერ, მიწის ქვეშ მომუშავეთათვის. სამთამადრო მუშათა კავშირი მოუწოდებს არ დემონსტრირებულა მოთხოვნებიდან.

გერმანიის მელოთონეთა კავშირი პროტესტს აცხადებს მთავრობის უფლებების გაფართოების გამო და აღნიშნავს, რომ ეს კანონი მუშებს ავადებს მწარმოებლების ხელში და ამკრებს რეაქციის პოზიციას. კავშირი მოუწოდებს მუშებს ემოციური წინააღმდეგობა გაუწიონ რეაქციას.
 ბერლინიდან კელნი მიმავალ მატარებელზე ფრანგების პოლიციამ რეკვიზიტა უკო 231 ბილიონი მარკა, რომელიც გადადებული იყო კელნის სახელმწიფო ბანკისათვის ფული იპყრებოდა ლოკომოტივზე და ფრანგებს ამის შესახებ ცნობა შეჰყარდათ ჯაშუშებისაგან.

გერმანიის მთავრობამ პარიზსა და ბრიუსელს მიმართა თხოვნით, მისცენ გადაწყვეტილი პასუხი, აპირებენ, თუ არა, გერმანიასთან მოლაპარაკების დაწყებას, რურში მუშაობის აღდგენის შესახებ.

უცხოეთი

ლონდონი. ინგლისის სადამირალოს დადგენილებით, ინგლისის მსუბუქ კრესიტორთა ესკადრა ნოემბერში გაემგზავრება ქვეყნის გარშემო შემოსასვლელად.

ბერლინი. „პოპოლი დიტალის“ ცნობით, პაპის (სამხრეთ-სლავია) განზრახვა აქვს დაითხოვოს სკუპშინა, თუ კრაიტი და დემოკრატები განაგრძნობენ არსებულ კაბინეტის გამოცდების ცდას.

ბერლინი. ათინაში მყოფი კორფუდან გამოქვეყნდა უახლესი ამბობენ 2 მილ. ლირაზე, რომელიც მათ უბოძებდა მუსოლინიმ საბერძნეთისაგან მიღებულ 5 მილიონიდან.

ბერლინი. პარიზის პოლიციამ დააპატიმრა და განდევნა საფრანგეთის საზღვრიდან შეცდისა, ნორვეგიასა და შვეიცარიიდან ჩამოსული დღევანდელი ანარქისტთა კონგრესზე დასასწრებლად.

ბერლინი. ჰავაისის საგენტოს ცნობით, ესპანეთის დირექტორი დაადგინა არმია 14,000-დან აყვანას 78,000-დე.

ბერლინი. ტირანიდან მიღებულ ცნობებით, ალბანეთს მთავრობამ მიიღო ზომები თავისი ტერიტორიის დასაცავად.

ეს ზომები გამოწვეულია იმ გარემოებით, რომ სერბიელები ხშირად საერთაშორისო სასაზღვრო კომისიის მიერ დაწესებულ საზღვრის ბოძებს იქით სწევენ და გადადიან ალბანეთის ტერიტორიაზე.

ბერლინი. ალბანეთის მთავრობამ ელთა კონფერენციის პროტესტით განუცხადა სერბიელების მიერ ალბანეთის ტერიტორიის ხელშეუღებლობის დარღვევისათვის, რასაც, ალბანეთის აზრით, სერბიული საერთაშორისო კონფლიქტის გამოწვევა შეუძლიან.

ნიკაუსი

4 თომონების მსჯელობათა ნიშნების შეორე სერია

7. აბს. ამალობელი მეტიხებოდა მისაღებია თუ არა ჩემთვის აბს. ლენინის ინტერპრეტაცია მარქსისა, რომლის აზრით ირლანდიის ფედერაციული დაკავშირება ინგლისთან იყო ერთად ერთი გზა სრული ცენტრალიზაციისკენ? ამ შეკითხვაზე მე ვერცხლი პასუხი გავეცი და მთავადინე მარქსის დებულებებისა და წერილების ანალიზი. გამოკარგე ისიც თუ საიდან გამოიყვანა თავისი დასკვნა აბს. ლენინმა და შედეგ ესწერდი: „გაქტიურად მარქს არსად არ გამოუთქვამს ის, რომ ირლანდიის დამოუკიდებლობა არის ერთად ერთი გზა“ სრული დემოკრატიული ცენტრალიზაციისკენ და არც „მხოლოდ ცენტრალიზაციის პროტექტები მოუცია“. თან დავესძინე: „მოწინააღმდეგე (ამალობელი) უნდა დაამტკიცოს რომ მარქსი მისწავლდა ჰქონდა თავისი პოლიტიკის დროს ინგლისის (შეცდომით ეწერა მსოფლიოს) სრული ცენტრალიზაცია. ეს შესაძლებელია უაქტებით და არაუგუნებებით მარქსის პოლიტიკის ანალიზი ირლანდიის საკითხში. სამაგიეროდ ვრცლად სცდილობს დაამტკიცოს, რომ აბს. სან-დონი მას არ ამბობს, რასაც აბს. ლენინმა სწერს.“

8. გავსინჯოთ ეს საკითხიც. ეროვნული საკითხი თავის თავად მრავალსანიტერესო მომენტებს შეიცავს და მრავალი კითხვები არის მისთან დაკავშირებული. ძველი მარქსისტული მიმართულება ხელაღებით ამტკიცებდა, რომ მარქსი არ ჰქონდა არავითარი ეროვნული პოლიტიკა და არც ეროვნული პროგრამა. სიტყვები „მუშებს არ აქვს სამშობლო“ მეტად ყალბად იყო გავებული დიდი უძრავლობისაგან. აბს. ლენინმა უარყო ყოველივე ეს და უაქტებით ხელში დაამტკიცა, რომ მარქს-ენგელს ჰქონდა ეროვნული პროგრამა და ეროვნული პოლიტიკა. მე ჩემს ფელტონიში ვისწერდი: „...ჩვენში რაგალ წლების

ბერლინი. მიუხედავად მიღებულ ზომებისა, ანარქისტთა კონგრესი პარიზში მაინც გაიხსნა 9 ოქტომბერს.

ბერლინი. იემენის პროვინციამ, სამხრეთ არაბეთში, გამოაცხადა ოსმალეთთან შეერთება.

ბერლინი. ბელგრადის ცნობებით, ფიუმეს საკითხი კვლავ გამწვავდა, რადგანაც იტალიის წინააღმდეგ მიუღებელი აღმოჩნდა.

სამხრეთ-სლავიანთა გადარწყვეტა არ დაიხიოს რაპალოს ხელშეკრულების ძირითად დებულებებისაგან.

მუშათა ცხოვრება

ვენა. პროვინციის აღმასრულებელ ბიუროს სხდომაზე შეეხებენ სამხრეთ სლავიაში მუშათა მოძრაობის საკითხს.

გამორკვა, რომ სამხრეთ სლავიაში პროკავშირთა წევრების რიცხვი 20,000-დან 50,000 ჩამოვიდა.

ეს შეეცდობა გამოიწვიოს ეკონომიკური ზისმა და ბურჟუაზიის შეტევამ, რომელიც უმოწყალოდ სდებოდა მუშათა მოძრაობას. ამ 50,000 წევრის ნახევარი იმყოფება პროვინციის პლატფორმაზე მდგომ. დამოუკიდებელ პროვინციებში, ამსტერდამის მომხრე პროკავშირში—7,500, ხოლო დანარჩენი ეკუთვნიან სხვა და სხვა პროვინციებს.

პრაგა. (ჩეხ-სლოვენია). კომუნისტურმა და სოც.დემ. პროკავშირებმა დაარსეს გაფიცულ სამთამადრო მუშათა დახმარე ფონდი და მოუწოდეს ყველა მუშებს სოლიდარობისაკენ კაპიტალის შეტევის მოსაგერიებლად.

ახალი ამბები

მუშა-ახალგაზრდობის სამუშაოდ განთავსება ერთი დღით. შრ. სახ. კომისარიატის და საქ. პროკავშირის განკარგულებით დღეს 11 ოქტომბერს ძველი რევოლუციონერის და ახალგაზრდა მუშების საფუძვლის ჩამყვანი აბს. ბორის ძნელად დაკრძალა მონაწილეობის მისაღებათ თავისუფლებიან ყველა სახელმწიფო, საზოგადო და კერძო წარმოება-დაწესებულებების მუშა-ახალგაზრდები დღეს 2 საათიდან.

სანიტარული პირობების გაუმჯობესება სამილიციო სამართველოებში. ტუ. აღმასკომმა წინადადება მისცა ზემო-ხსენებულ სამართველოს განყოფილებას შეადგინოს ხარჯთ-აღრიცხვა ხაზით. რაიონების სამართველოების სანიტარულ პირობების გასაუმჯობესებლად და წარმოუდგინოს პრეზიდენტს.

19 წაქონლის მანეთი ცფ. მარ. სასოფ. სამეურნეო-ღვრის მახალგაზრდობის დასამუშავებლად. ტუ. აღმასკომმა სტატისტიკურ განყოფილებას გადასცა 195 საქონლის მან. ზემოთ აღნიშნულ მისალის დასამუშავებლად.

სკოლის შენობების გათავისუფლება კერძო მდგურებისაგან. ქალ. აღმასკომმა წინადადება მისცა უძრავ ქონებათა სამმართველოს სსს-წრაფთო განთავისუფლოს სკოლის შენობები კერძო მდგურებისაგან.

„აღმასკომის მოამბე“. ჟურნალ „აღმასკომის მოამბე“, რომელიც დღემდე გამოდიოდა ქართულ ენაზე, ქალ. აღმასკომის პრეზიდენტის დადგენილ-

განმავლობაში ვრცელდებოდა შეხედულობა, თითქოს მარქსი და ენგელსი უარყოფდნენ ეროვნებას და მათ არ ჰქონდა არავითარი ეროვნული პროგრამა... აბს. ლენინი პირველი იყო, რომელიც შეეცადა აღედგინა მარქსის ნაციონალური პროგრამის შინაარსი (485)*. თანახმაა აბს. ფ. მახარაძის ცერსისა მე გამობოძი: „...ნა-

*) აი ნიმუში აბს. ლენინის განმარტებისა, რომელიც მე მქონდა მოყვანილი ჩემს წერილებში (№ 500) და რომელსაც საყვებოთ ვაწერდი ხელს. აქედან დანახავს მკითხველი ვამბობ მე იმას თუ არა, რასაც აბს. ლენინი ამბობს უმთავრეს საკითხებში მარქს-ენგელსის პოლიტიკის განმარტების დროს:

აბს. ლენინი სწერს: „წინააღმდეგ სრულფასოვანებისა, რომელიც უარყოფდნენ ნაციონალურ საკითხს „სოციალურ რევოლუციის სახელით“, მარქსი, იღებდა რა მხედველობაში უმთავრესათ პროლეტარიატის კლასიურ ბრძოლის ინტერესებს. მოწინავე ქვეყნებში, აყენებდა პირველ რიგში ინტერნაციონალიზმისა და სოციალიზმის ძირითად პრინციპს: შეუძლებელია თავისუფლება რუს ხალხს, რომელიც ჩაგრავს სხვა ხალხს. ამიტომაც გერმანიელ მუშების რევოლუციონური მოძრაობის ინტერესების მიხედვით მარქსი 1848 წ. მოითხოვდა, რომ გერმანიის გამარჯვებულ დემოკრატებს ელარებინა და გაეხორციელებინა გერმანიელების მიერ დაჩაგრულ ხალხთა თავისუფლება სწორედ ინგლისელ მუშათა რევოლუციონური ბრძოლის ინტერესით 1869 წელს მარქსი მოითხოვდა ირლანდიის ჩამოცილებას ინგლისისაგან, და ამასთანავე ის უთითავდა: „თუ ვინც ჩამოშორების შემდეგ საქმე ფედერაციამდე მივიდნო“. მხოლოდ ასეთი საკითხების წამოყენებით მარქსი კემპარიტათ უნერგავდა ინგლისელ მუშებს ინტერნაციონალურ სულს. მხოლოდ ამ გზით შეეძლო მას დაეპირისპირებია ოპორტუნისტებისა და ბურჟუაზიულ რევოლუციონისტთა წინააღმდეგ, რომელმაც დღემდისაც, ნახევარი საუკუნის შემდეგ, ვერ განახორციელა ირლანდიის „რეფორმა“, ამ ისტორიულ ამოცანის რევოლუციონური გადაწყვეტა

ვენა. რადგანაც ახალგაზრდა მარქსისტთა ცეკამ პასუხი არ მისცა ავსტრიის კომპავშირის მის წინააღმდეგ, შეთანხმებულად გამოსულიყვნენ ფაშისმის წინააღმდეგ, ამისთვის ვენაში ახალგაზრდა მარქსისტთა რაიონულ ორგანიზაციების მთელმა რიგმა აირჩია ცალკე ომბსკომი, რომელმაც მოლაპარაკება გამართა კომპავშირთან. მოლაპარაკება მოჰყვა გადაწყვეტილება დაარსონ საერთო კომიტეტი მოქმედებისა და მოაწიონ ფაშისმის წინააღმდეგ საერთო დემონსტრაცია.

ქაბული. ამ დღეებში იხსნება სრულიად ინდოეთის კონგრესი, რომელზედაც გაირჩევა საკანონმდებლო კრების ბოიკოტის სრულიად აზრის ფედერაციის დაარსების. ინდო-მუსულმანთა გაერთიანების და ინგლისის საქონლის ბოიკოტის საკითხები.

სვარაისტები თხოვლობენ მხოლოდ ანგლისის საქონლის ბოიკოტს, ხოლო კანდიდატები—ყველა უცხოეთის საქონლის ბოიკოტს.

ბომბეში დაარსდა კომიტეტი კონგრესის პროგრამის შესამუშავებლად.

ნიუ-იორკი. ლითონის ჩამომსხმელთა საერთაშორისო კავშირმა მიიღო რეზოლუცია, რომლითაც თხოვლობენ საბჭოთა მთავრობის ცნობას და მუშათა პარტიის დაარსებას.

პარიზი. საფრანგეთის ბურჟუაზიული წრები შეფიქრიანებული არიან ფრანგ კომუნისტების მოქმედების განვითარებით. მთავრობაში შეტანილია შევითხვა, მიღებულია, კომუნისტურ ავტორიტეტის წინააღმდეგ რაიმე ზომები, თუ არა.

ბით გამოვა ქართულ რუსულ ენაზე, რისთვისაც დამტკიცებული იქნა ხარჯთ-აღრიცხვა 1540 მან. ბაჯალი ოქროთი, თითო ნიმურზე.

ფილიპინის მარხის დაყოფა ახალ რაიონებათ. აღმასკომმა მიზან-შეწინააღმდეგა სტრო ტუვისის მარხის 7 რაიონად დაყოფა, რის შესახებაც გამოტანილი დადგენილება წარედგინება დასამტკიცებლად შინაგან საქმეთა სახ. კომისარიატს.

დახმარება კამოს ხახვლობის კლუბს. ქ. აღმასკომის მცირე პრეზიდენტმა დაადგინა 150 მილ. მან. დახმარება აღმოუჩინოს აბს. კამოს ხახვლობის საქონლის საუბრეო შევირდების კლუბს.

განსაკუთრებულად ნივთიერად გაჭირვებულ უმუშევართა დახმარება. შრ. ბირუმ დაადგინა, განსაკუთრებით ნივთიერად გაჭირვებულ უმუშევართა მდგომარობის გასაუმჯობესებლად შეამდგომლობით მიმართოს შრ. სახ. კომისარიატს შედგომის და დახმარების აღმოჩენის შესახებ.

შრომის ბირუ. 9 ოქტ. შრომის ბირუში აღრიცხვებ გამოცხადდა 467 უმუშევარი, ახლად ჩაეწერა—97. სამუშაოზე გაიგზავნა—104 უმუშევარი.

საქონლის კირთან ბრძოლა. საბითლო უწყებამ საქონლის კირთან საბრძოლველად გახსნა ახალი პუნქტები ასურეთში, ობლითში, კოჯორში და ქვემო ხეგსურეთში.

ახალი მიღრო-ელექტრონულ სადგურის აგება. ამ ქემად გაცხარებული მუშაობა სწარმოებს ახალციხის პიდროელექტრონულ სადგურის ასაგებად. მუშაობა უკვე დიდი ხანია დაწყებულია. მიეწეო-

ციონალური საკითხი ბევრად უკვე მწვავდება მარქსა და ენგელსის შემდეგ; და იმავე დროს კი მათი შეხედულობა ამ საკითხზე როგორაც თან და თან იჩრდილება, მის იგივეებენ სოციალისტურ ლიტერატურაშიც კი. მხოლოდ ლენინს უნდა უმაღლედეთ, რომ მან ნამდვილად და პირდაპირი წყაროების საშუალებით აღადგინა მარქსისა და ენგელსის შეხედულება ნაციონალურ საკითხზე და მან როგორც აღუქვილია ნამდვილი მარქსისტული შეხედულებით ამ საგანზე შექმნა სრულიად ახალი კოლა, რომელიც ნამდვილ რევოლუციას ახდენს ნაციონალურ პროგრამის როგორც თეორიულ გამოშუქების, ისეც მისი პრაქტიკული გადაჭრის სფეროში“ (505 ხაზი ჩემი). აქ აღნიშნულია ორი მომენტი: 1) აღდგენა მარქსის დაფიქრებული პროგრამისა და 2) შექმნა ახალი სკოლისა. ლენინმა ნამდვი-

მხოლოდ ასე შეეძლო მარქსს, წინააღმდეგ კაპიტალის აპოლოგეტებისა, რომელიც მცირე ერების გამოყოფის უტოპიათ თვლიან და მის განუხორციელებლობაზე გაჰყვირან, და პროკავშირულათ თვლიან არა მარტო ეკონომიურს, რამედ პოლიტიკურ კონცენტრაციასაც; მხოლოდ მარქსს შეეძლო დაეცვა ამ კონცენტრაციის პროგრამისაგან არა იმპერიალისტურათ, დაეცვა ერთა დახმარება არა ძალადობის ნიადაგზე, არამედ ყველა ქვეყნის პროლეტარიატის თავისუფალი კავშირის წამოყენებით; წინააღმდეგ სიტყვიერისა და შირითა გაიმეორებელი აღიარებისა ერის თვითგამორკვევის და თანასწორობის შესახებ, მხოლოდ მარქსს შეეძლო დაეპირისპირებია ეროვნულ საკითხის გადაჭრაში მისის რევოლუციონური მოქმედება“ (იხ. ლენინის მე-XIX-ე წიგნი გვ. 174 კურსი ჩემი ს. დ.)

ამ ამონაწერიდანვე გაიგებს მკითხველი, თუ რამდენად სწორი არის აბს. ამოლობელი, როდესაც სწერს: „მართალია მახალგაზრდა მარქსის გამოთქმებშიც (მხოლოდ ზოგიერთში; ს. დ.) ეს ორი ავტორი ერთმანეთს ეთანხმება, მაგრამ დახმარებაში კი დაშორებული არიან“ (528) ლენინიდან ეს ამონაწერი დასკვნა არ ყოფილა? ს. დ.

წყლის გასამაგრებელი არხები და დამალდა საკირო რაოდენობის ხის მასალა.

ქარების არხის რეკონსტრუქცია. ქვეყნის რეგლის არხის გასაყვანილ პროექტი გეგმა არხის გასაყვანად. მუშაობა დაიწყო წყნის განთავსებით ავრთვე არხის გაყვანა სოფ. ქვემო-ქალაში.

მათხოვის არხი. მათხოვის არხის გაყვანა რამოდენიმე თვის განმავლობაში დასრულდება. წინასწარი მუშაობა, რომელიც იყო დაწყებული ამას წინად, უკვე დასრულდა.

თარგმანი. ლაუ სორტელის მიერ დასრულებულია თარგმანი ფრ. ნიცშეს ნაწარმოების: ასე ამბობდა ზარატუსტრა“ თარგმანი დაიბეჭდება ცალკე თავებათ.

შაქარო ამიერ-კავკასიისათვის. ა. კ. სავარო ვაჭრობის კომისარიატის წარმომადგენელმა საზღვარ გარედ ამიერ-კავკასიისათვის შეიძინა 330 ტონი შაქარი.

აბრეშუმის გატანა საზღვარ-გარედ. 1923 წლის განმავლობაში ა. კ. ვარეშე ვაჭრობის კომისარიატის დადგენილებით აბრეშუმის პარკი ამიერ-კავკასიიდან საზღვარ-გარედ გატანილი იქნა არა უმეტეს 28.750 ფუთის.

გასატან შემოსავან საქონლის სია. ა. კ. ვარეშე ვაჭრობის კომისარიატმა დაამტკიცა სამჭოთა რესპუბლიკიდან სპარსეთში გასატან და იქიდან შემოსავან საქონლის სია.

თავის დაჭრა. 8 ოქტ. მოქ. ნინო მანიევამ რევოლუციით დაიჭრა თავი. როგორც გამოიკვამ მიზეზი თავის დაჭრისა ყოფილა ოჯახური უსამოვნება.

ცეცხლი. 8 ოქტ. საღ. 7 საათზე პრიბელოვის ქ. მე-14-ე საბჭოთა ელექტრონის სადგურში გაჩნდა ცეცხლი. მიღებულ ზომებით ცეცხლი იქნა ჩაქრობილი.

ქურდობა. მე-8-ე სამილიციო რაიონში 8 ოქტ. გაქურდული იქნა მოქ. რისიმე გრიგორიანის ბინა. საიდანაც წაღებულია სხვა და სხვა ნივთები ლივრული მილიარდ ნახევარ მანეთისა. მიღებულ ზომებით ბოროტ-მომქმედი იქნა შეპყრობილი, რომელიც აღმოჩნდა მოქ. სიმონ შახნაზაროვი და ნაწილი ნივთებიც მას აღმოჩნდა.

უსახელო წერილის მიღება. მოქ. მეორი ელგულაშვილის მიერ (მცხ. კლასიკური ქ. № 14-ში) იქნა მიღებული უსახელო წერილი, რომელსაც სთხოვდნენ 200 მილიარდ ქალაქის ლირის, მიღებულ ზომებით ბოროტ-მომქმედი იქნა აღმოჩენილი.

სამაქრო ფლოტის სახარგებლოდ. ზემო-ავჭალის ელექტრონის სადგურის მუშა-მისასახურებებდა თავიანთ შროის მოპყრევას სამაქრო ფლოტის სასარგებლოდ 579,500.000 მან.

უმუშევართა ფონდის დაარსების შესახებ. სამთო-მადრო მუშათა კავშირის ცენტრ. გამგეობამ დაუჰზავნა ცირკულარული მიწერილობა ქიათურის, ტუბულის და ძირულის შავი ქვის მრეწველობის რაიონში უმუშევართა დახმარე ფონდის დაარსების შესახებ.

კითხურის შავი ქვის გატან ავგისტოს განმავლობაში. კითხურის შავი ქვა გაუტრიათ საზღვარ-გარედ შემდეგი რაოდენობით, ამერიკაში 1,520.600 ფუთი. ინგლისში—420,111 ფუთი. ბელგიაში—188,873 ფუთი. გერმანიაში—475,749 ფუთი. პოლანდიაში—343,113 ფუთი. საფრანგეთში—

ლი წყაროების მიხედვით აღადგინა მარქსის ეროვნული პროგრამა თითქმის სრულიად თავის უმთავრეს მომენტებში და გაუქვთა თავისი დასკვნები და ამით შექმნა ახალი სკოლა; ისე როგორც აღადგინა მარქსის შეხედულება სახელმწიფოზე და თავის დასკვნების გაკეთებით შექმნა ახალი სისტემა საბჭოთა რესპუბლიკის სახით; ლენინის ეროვნულ სკოლაში ჩემთვის მრავალი რამ მისაღებია და საკითხის დაყენება მიმართა სწორედ, მაგრამ არის დებულებანი, რომლებსაც მე არ ვიზიარებ (დაწვრილებით ამის შესახებ იხ. ჩემი წერილები: „ეროვნული საკითხი ლენინიზმის სკოლაში“ ტრ. №№ 532, 533, 534, 537, 539, 541). ჩემს ოპონენტს სურს ობტომ მან მიმადებოს, ან უარმაყოფიოს ეს სკოლა. ჩემის გაკეთებ მარქსის ეროვნულ საკითხის ინტერპრეტაციაში მარქსისტთა შროის ყველაზე ახლო სდგას აბს. ლენინი და მრავალი მისი დასკვნები სწორია. ხოლო მისი პოლიტიკა თანამედროვე რევოლუციის პროცესში პირდაპირ გენიალური. ეს აბს. თ. დლონტაქ აღნიშნა თავის ფელტონში.

9. შემიღებ საკითხი შეხება იმას, ეროვნული კითხვა პრინციპის საკითხია, თუ ტაქტიკის. აბს. ამალობელი საკითხს მისვამდა პირდაპირ: „მისთვის (სან-დონისათვის) ნაციონალური საკითხი პრინციპის საკითხია, თუ ტაქტიკის?“ (567). მითხველი ნათლად ხედავს, რომ აქ ავტორი უპირისპირებს ამ ორ დებულებას ერთი-მეორეს და არ სცნობს რომ ნაციონალური საკითხი პრინციპის და ტაქტიკის საკითხი იყოს ერთ და იმავე დროს. ეს მე ავღნიშნე ჩემს ფელტონში და სწორედ ასეთი პასუხი გავეცი. თავის საპასუხო წერილში აბს. ამალობელი სწერს:

„პრინციპის საკითხი რომ იმავე დროს ტაქტიკის საკითხი შეიძლება იყოს ეს ცხადია, მაგრამ პირაქუ კი შეუძლებელია“ (528). რომ ტაქტიკის საკითხი პრინციპის საკითხი იყოს, ამას არავინ არ ამტკიცებდა, ხოლო თქვენ კი აყენებდით დებულებას, საიდანაც სჩანდა, რომ თქვენ შეუძლებლად მიგანდათ პრინციპის საკითხი ტაქტიკის საკითხი ყოფილიყოს. ჩემი განმარტების შემდეგ თქვენ ჩუქნად უკან მიგაქვთ თქვენი დებულება და თქვე-

149.800 ფუთი. სულ არის გატანილი 3067.246 ფუთი.

გამოცემები საქ. სამხატვრო აკადემიაში. 29 სექტ. დასრულდა სამხატვრო აკადემიაში მისაღები გამოცემები. 60 მთხოვნელებისაგან მიღებული იქნა კონკურსით 17 კაცი.

Table with 2 columns: Category and Amount. Includes 'ვალიუტის კურსი', 'ჩეკონი', 'სტერლინგი', etc.

საქართველო

ხუთშაბათს, ოქტომბრის 11-ს პარტიის ცენტრში შესდგება ახლ. პლატონ კვიციანიას მოხსენების გაგორება. ამხანაგებს ევალება დასწრება.

მ. კ. მდივანი: ხოფერია. მესამე რაიკომი ამით აცხადებს ამხანაგების საყურადღებოდ, რომ რაიონული ორგანიზაციის მორიგი კრება გადადებულია შემდეგ დროისთვის, ახლ. პლატონ კვიციანიას მოხსენებისა გამოცენტრალურ ბიუროში.

მდივანი: მ. ხეფერთელაძე. სოფ. კაკაბეთი. (სიღნაღის მაზრა). მთლიანი პარტიის არსებობის დროს კაკაბეთის ორგანიზაციის, საგარეჯოს შემდეგ მე 2 ადგილი ეკავა სიღნაღისა და სიღნაღის მხრე მთელს გარე კახეთში.

პარტიის ორთა გაყოფის შემდეგ კი ჩვენს ამხანაგებს ერთნაირი გამოურყვევლობა ახასიათებდა, რადგან, ერთი მხრით ხელმძღვანელი ინტელიგენცია ვერ იჩინდა აქტიურობას და მეორე მხრით ადგილობრივი კომიარჩიის კრული შემადგენლობა ვერ ბადებდა გლეხებში სიმპათიას საბჭოთა წყობილებისადმი.

მაგრამ კომიარჩიის პარტიის პარტიულ გლეხებით და ინტელიგენციით შევსებამ ჩვენი ამხანაგებიც დაამიყვანა და გაუღივდა სურვილი საბჭოთა აღშენებისადმი აქტიურ მონაწილეობის მიღებისა. ნიადაგის მომზადებას შეგატყუეთ თუ არა 7 ოქტომბრისათვის, ტყუილისიდან მოვიწვიეთ მთავარ კომიტეტის წარმომადგენელი. კვირის კიდევაც გვეწვია ამ სოფლისათვის საკმაოდ ცნობილი ახლ. კაკაბეთის ბაქრაძე.

მისი სურვილი საჯარო მოხსენების გამართვაზე, სოფლის ვამო ვერ მოხერხდა, მაგრამ პარტიულ ამხანაგების კრება კი მოხერხდა. სახელდახლო კრებას დაესწრო 12 ძველი პარტიული მუშაკები და ორბიანი გლეხი და ხელისანი და რამდენიმე თანამარტობი.

ახლ. მოხსენებელი ვრცლად შეეხა ჩვენი პარტიის დაარსების ისტორიას; მკაფიოდ განმარტა პარტიის მსოფლმხედველობის წარმოშობის საფუძვლები ჩვენი მშრომელი ხალხის ეკონომიურ და სოფლის მობთხოვნელობებიდან, ცოცხალი მფარველებურად საკითხს სხვა მხრიდან უვლით. მაგრამ რად უმაღლეს მკითხველს თქვენ დებულბებს თქვენივე ფელეტონიდან: „ერთი სიტყვით ეროვნული ხაკითხი უნდა იყავს ან ტაქტიკის ხაკითხი... ან და იგი უნდა იყოს პრინციპი... ახლ. სან-დონის სურს რომ პირველიც (ტაქტიკა) დაიციოს და მეორეც (პრინციპი), ამიტომ (?) ვერც ერთს ვერ იცავს და ვერც მეორეს“ (476 ხაზი ჩენია). თუ კი შესაძლებელია პრინციპის ხაკითხი, — როგორც თქვენ სწერთ მეორე პასუხში, — იმავე დროს ტაქტიკის ხაკითხიც იყოს, ხოლო ახლ. სან-დონი ერთსაც იცავს და მეორესაც, მაშინ უცნაური ლოღიკის შედეგი არ უნდა იყოს თქვენი განცხადება: „ამიტომ ვერც ერთს იცავს და ვერც მეორეს... ასე ცუდი არის სხვისთვის დაგებულ მახეში თვითონ რომ გაგებში ორივე ვეხებითა და ორივე ხელებით.

10. მე უსაყვედურე ახლ. ამალობელს, რომ ის თავიდან ბოლომდე უარყოფითად ახასიათებდა მარქს-ენგელსსა და მის მიმდევრებს, კომუნისტებს ეროვნულ ხაკითხში და ერთი სიტყვითაც არ აღნიშნავდა მათ დადებით მხარეებს. პასუხში ან არს ვერ უარყოფს: მისი წერილები მართლაც უარყოფითად ახასიათებდა მთელს მარქსიზმს თანამედროვე კომუნისტებამდე და ამისა საწინააღმდეგოდ მან ვერც ერთი ადგილი ვერ მოიყვანა თავის წერილადან. მხოლოდ გვიპასუხებს: „ჩვენი ხაკითხი ამ სიბრტყეზე არ იდგა“. როგორც მოვწონთ? ეროვნებაზე ლაბარაკი, ერების განთავისუფლების პირობებზეა მსჯელობა და თურმე „ხაკითხი ამ სიბრტყეზე არ სდგას“. ჩავს ჩვენი ერის ბედი კომუნისტების პოლიტიკას გადავჯავაჭვეთ და თურმე ხაკითხი არ მოითხოვს კომუნისტების პოლიტიკის დადებით მხარეებს აღნიშვნასა და მის ქებათა ქებას? მაგრამ ამ წერილში თუ არა სხვაგან ჰქონია, თურმე, ახლ. ამალობელს ეს ნათქვამი. იგი მისაყვედურებს: „თუ ვახეთის კომპლექტი ხელში აღდებ და ახლ. თ. ლობჯინძისა და ეფ. საჩინოელის წერილებიდან ამოწერა დაიწყებ, მათ გვერდით და მათთან ერთად არ არის ჩემი წერილები იმავე ხასიათის და იმავე მთავარი აზრით?.. ყოველ ორ ნომრიდან (გახეთისა) ერთში მაინც იყო ჩემი წერილი იმ პერიოდში, როდესაც თქვენ სხვა

თებით ვააშუქა პარტიის მოღვაწეობა ამ 20 წლის განმავლობაში აღნიშნა მსგავსება და განსხვავება ამ ხანში არსებულ პარტიებთან და დასკვნა ჩვენი პარტიის იდეოლოგიის ცხოველ-მყოფელობა მით, რომ დღეს მსოფლიო რევოლუციის პელადი ლენინიც მუშათა და გლეხთა დიქტატურას მოითხოვს.

ახლ. ბაქრაძემ სხარტად დაახასიათა ხახელი მშრომელი გლეხის თავდადებული შრომის სიყვარული, მისი თავისუფლებისათვის რაინდული თანგანწირვა; აქაური გლეხი ისტორიულად, ვერ ვგუშობოდა მარტონობას და მიწის საკუთრებას და მიწის სოციალიზაციის ფორმები თქვენი წყალობით დღემდე შენახულია (აქ სანაგვი მიწა და საძოვარი საკუთრებას არასოდეს არ წარმოადგენდა და ყოველ წ წელიწადში ხდებოდა მიწის გადაყოფა). თავის მოხსენებას მეორე ნახევარში ის ხეცხო საერთაშორისო მდგომარეობას და ორიენტაციის ხაკითხს სოფლის მავალითებობა და ხალხური ანდაზებით ამტკიცებს ამხანაგი დღევანდელ ინგლის-საფრანგეთის ინტერესების წინააღმდეგობას ჩვენი ხალხის ინტერესებთან, და ამსგავსებდა ჩვენი და რუსის მშრომელთა ინტერესების, აიხედებოდა აუღიტორიას მათ რეალიზაციით, თუ რევოლუცია გაიმარჯვებდა.

ამხანაგებს ისე მოეწონა, რევოლუციისა და ქართველი მშრომელი ხალხის ანალოგია, რომ მომხსენებელი ხანგრძლივი ტაშით დააჯილდოვეს. ყველა გამოსტეგამდა მუშახარებას მის შესახებ, რომ კრება ასე სახელდახლო და ჩაქარაიე იყო და ბევრი ჩვენი ამხანაგი ვერ დაესწროვო.

მომავლისათვის ვფიქრობთ დიდი კრების მოწვევას და ვსთხოვეთ ამხანაგს ახლო მომავალში კიდევ ჩამოსულიყო.

თავის მხრივ გლეხები აღუთქვამდნენ ფართო ავტორიის ვაჭრებს და აქტიურ მოღვაწეობას, კომპარტიისათან ერთად საბჭოთა წყობილების განსამტკიცებლად.

შეკრებილ ამხანაგებიდან აღმოჩნდნენ 1911—13—15—17 წლიდან სტაჟიანები. მათ შორის შაქრო ცხოვრებაზე, თედო თამაზაშვილი, ვიორჯი მჭედლიშვილი, ლადო მჭედლიშვილი, გაბრი თამაზაშვილი, ვგვა პავლიაშვილი, ანტონ კვეციერელი, ვანო ექვთიმეიშვილი, შაქრო ექვთიმეიშვილი და ვალიკო თამაზაშვილი.

კრების დასასრულს აირჩიეს ადგილობრივი პარტიული კომიტეტი, რომელშიაც ერთხმად ვავიდნენ შაქრო ცხოვრებაზე, ლადო მჭედლიშვილი და თედო მჭედლიშვილი.

ვიმედობთ, რომ თუ მთავარი კომიტეტი არ მოგვაკლებს იდეურ ხელმძღვანელობას ჩვენი ორგანიზაცია, როგორც წინადა გლეხური ორგანიზაცია შესანიშნავი მავალითი იქნება მთელი გარე კახეთისათვის.

ლ. ა. შ. კილი.

ახ. ზორის ანელოკი

კომუნისტურ პარტიის ახალგაზრდობას გამოვსალმა ახალგაზრდა რევოლუციონერი თავდადებულნი მებრძოლი ახლ. ზორის ძენლად. მას იცნობდა არა მარტო საქართველოს მშრომელი ახალგაზრდობა, მშრომელი მასსა, არამედ მთელი ამიერ-კავკასიის და რუსეთის პროლეტარული ახალგაზრდობაც.

ზორის ძენლადე ერთი მედგარი მებრძოლთაგანი იყო საქართველოში, რომელიც დაუღალავ

ამხანაგების ამონაწერები მოიყვანეთ. რად დაგვირდათ მათი დამალვა? (524). ჩემი პასუხი: 1) თქვენ ვიყენებდნენ ბრალდებას, რომ თქვენი წერილის არგუმენტაცია არ არის პარტიის ხაზის გამართლებსაკენ მიმართული. თუ თქვენ იმავე მთავარ აზრებს იცავდით, რასაც ახლ. თედო და ეფ. საჩინოელი, რომელიც ამბობდა: „ქართველებს არ ენიშნათ ეროვნული არსების კატასტროფისა, რადგან ქართველ ერს თავის მოკავშირეთ ეუღლება ლენინი და მესამე ინტერნაციონალი“ — თუ თქვენ ამასვე ვამბობდით სხვაგან, მოგეყვანათ თვითონვე ამის დასამტკიცებელი ფაქტები.

თქვენი წერილი კი, რომლის შესახებაც ჩვენ კამათი ვაქვს, ამის საწინააღმდეგო დებულებებს აყენებდა. 2) მე მომყავდა პირადთ ახლ. ლობჯინძის აზრები და დებულებები პარტიის ძველ ორგანიზაციებში მუშაობის დროიდან (17—18—19—20 წ.). იმავე პერიოდში რომ ბრძანეთ, — მართალია ეს? — მე მომყავს ახლ. საჩინოელის (ჩახუშაშვილის) წერილი გადატორილების (1921 წ.). „პირველი დღეებიდან“ აქ არსად თქვენი წერილები არ არის. ვადასინჯეთ, ვადათვალეთ, იქნება აღმოაჩინოთ.

11. აქ გვინდოდა მკითხველის ყურადღება შეგვეჩერებინა, თუ როგორ უუღმართად მოიხმარა და განმარტა ოპონენტმა ჩემ მიერ ეროვნულის ხაკითხის რევოლუციონერ ფაქტორად აღიარება და კომინტერნის პოლიტიკა აღმოსავლეთის ხალხთან მიმართ, მაგრამ განმარტებები ერთობ შორს წავგვიყვანდა.

დაინტერესებულ მკითხველს თვით შეუძლიათ წყაითობის ჩემი დებულება ამ ხაკითხზე (495) და შევიდაროს იმ დამკვეთს, რომელსაც აკეთებს ოპონენტი (528). ფიხიკურად შეუძლებელი ხდებდა ვველაფრის წაღწერა, მაგრამ რაც ემტყვი, ისიც ნათელყოფს ჩვენი ოპონენტის ფიხიონობას.

ნ. ოპონენტის უღტომარაკი.

ამ ბოლო წერილში ჩვენ არ გვინდა გვერდი ავუვაროთ ერთი ფაქტის აღნიშვნას. მასაც მეტად დამახასიათებელი მნიშვნელობა აქვს. ჩვენ არ გვერდობით ჩვენი ოპონენტის უკანასკნელ ფელეტონს აქ გამოთქმულ ხაკითხების შესახებ მასთან სერიოზული კამათის გამართვა უნაყოფოდ წყლის ნაყა

ბრძოლას უტყავდებოდა მენშევიკურ მთავრობას. ამ მუშაობისთვის ახლ. ზორისი არა ერთხელ იქნა დატუსაღებული მენშევიკურ „ენდარმერის“ მიერ.

ახალგაზრდათა კომუნისტურ პარტიის 1920 წელში „ლეგალურ“ ყრილობის მოწვევისათვის მენშევიკურმა მთავრობამ იგი გადაასახლა ბაქოში, მაგრამ ახლ. ზორისი ყოველთვის ახასიათებდა თავგანწირული მუშაობა და ბაქოში იგი ითვლებოდა ახალგაზრდათა კავშირის ხელმძღვანელად.

საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ ახლ. ზორისი კვლავ ბრუნდება საქართველოში და ეწევა დაუღალავ მუშაობას ჯერ ახალგაზრდათა კავშირში, სადაც იგი ითვლებოდა „ცეკვას“ პასუხისმგებელ მდივანად და შემდეგ-კი საქართველოს სამხედრო სკოლის პოლიტხელმძღვანელად, სადაც ეწეოდა ენერგიულ მუშაობას სოციალისტურ უკანასკნელ დღემდე.

საქართველოს ახალგაზრდობა, რომელიც დარაზმული იარს პროლეტარულ დროშის ქვეშ, დაკარგა საუკეთესო მებრძოლი, კომუნისტურმა პარტიამ კი ერთი თვალსაჩინო წევრი — ახალგაზრდათა კავშირის დამაარსებელი.

მებრძოლი, რევოლუციონერი მშრომელი ახალგაზრდათა გულის სიღრმეში არასოდეს არ წაიშლება ახლ. ზორისის ხსოვნა.

გრიგოლ ლასკარი.

ნამ. ლავროს ს გეითხვალე

სამკითხველოს ყოველთვის დიდი სარგებლობა მოაქვს საზოგადოებისთვის. მაგრამ მისი მნიშვნელობა უაღრესად იზრდება, როდესაც სამკითხველო ხიება ეკონომიურად დაბეჩავებული ხალხის დამხმარე ობიექტად. ნამალადვეის მუშებისთვის და იმ ახალგაზრდებისთვის, რომელთაც აქეთ სურვილი გახდეს კულტურული პიროვნებად ეს სამკითხველო მათთვის უებარ წამალს წარმოადგენს.

ამ სამკითხველოში საქმე შედარებით კარგად არის დაყენებული არის წიგნები, ჟურნალები, გაზეთები, მხოლოდ საჭირო იყო, რომ მას ქონებოდა მეტი დღიური გამოცემებიდან, რომ მკითხველს შეეძლებას მისცემოდ გაეცნობილიყო სხვა ორგანიზაციის აზრს ამა თუ იმ ხაკითხის გაშუქებაში, და პოლიტიკის გადაფასებაში. (მხედველობაში მაქვს გაზ. „ტრიბუნა“ და ჟურ. „მომავალი“...)

აგრეთვე საჭიროა ყურადღება მიექცეს სამკითხველოს წიგნებით გამდიდრებას.

ფარი.

კ. ლიაგ ბან დგურა მუღ ანში მილიარდები თუ უთაპოგაა?

ამას წინად ტფალისის გაზეთებმა აღნიშნეს, რომ მულანის ველს შეეკია კალია და ნათეა, განადგურა. წრეგანდელი მუშაობა ისედაც განადგურებული იყო და მართალია, სპარსეთიდან კალის შემოსვლა ცეცხლზე ნათის გადასხმა იყო, მაგრამ ამ მოვლენამ უხერხული მდგომარეობიდან გამოიყვანა უთაგო „ხოზიასტეგნიკები“. კალის მიერ განადგურებულ მინდვრებზე, ძელი სათქმელია — იქნებოდა, თუ არა მოსავალი.

რადგანც მულანის მუშაობას აქვს სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობა და უხერხო მუერნიობამ

იქნება. მაგრამ ჩვენითვის პირდაპირ შეუძლებელი ხდებდა გვერდი აუაროთ ახლ. ამალობელის უღტომარაკი რაკიოს, მის უკანასკნელ საშუალებას. ამ ფელეტონის შესავალში ჩვენი წესიერი ოპონენტი დაბეჯითებულს სწებს: „წინა ფელეტონებში დაინახეთ, რომ ახლ. სან-დონმა ორი სოციალ-პოლიტიკური დიქტონის მარქსიზმისა და სოციალ-ფედერალიზმის „რევიზიზმ“ შეუღდა“. (531) მართლაც ჩვენი ოპონენტი ოთხივე ფელეტონებში თითქმის 2—3 ჯერ თითონ იმეორებს, იმას, რომ მე შეუღდე ჩემს წერილებში მარქსიზმისა და სოციალ-ფედერალიზმის დიქტონების რევიზიზმს; დაახლოვებით ეს განმეორებულბებს აქვს მ. შ. 10 ჯერ. და აი მეთივე ფელეტონში, სათაურით „იდეოლოგიური დამახალი“ ავტორი რიხიანად აცხადებს: „ეხლა შეგვიძლია ხაკითხის სიღრმეში შევიჭრეთ (ხალ ამოწვდილი, რასაკვირველია ს. დ.) და ვავარჩიოთ ახლ. სან-დონის „რევიზიზმ“ შედეგები... მის ჯამი გაუპტოთი მონაცემს და შეგჩრადოთ მის გარჩევან“. (431 ხაზი ჩენია). შეიჭრა რა ჩვენი რაინდი ხნალ ამოწვდილი, მეტად მედღური რაშით, ხაკითხის სიღრმეში სოციალიზმ-ფედერალიზმისა და მარქსიზმის დიქტონების ჩემი შემოტრევისაგან დაცვის მიზნით, მან შემდეგი დასკვნა გამოიტანა: სან-დონმა ვერ შესძლო ვერავითარი რევიზიზმის მოხდენა მარქსისტულ და სოციალ-ფედერალისტურ დიქტონების.

— ურია... გაუმარჯოს მამაც რაინდს, ვადარჩა მარქსიზმი და სოც-ფედ. შემოტრევისაგან. მაგრამ სანამ გამარჯვების დაფინს გვირგვინს დადაგამდენ ჩვენს გიბრს თავზე, მე მინდა პირდაპირ ვკითხო მას: სად და რაღის ვთქვა, რომ მე ამ წერილებზე მარქსიზმისა და სოც-ფედერალიზმის დიქტონების რევიზიზმს შეუღდე მეთქი? რატომ არ მოგვკეთ ერთი ციტატა მაინც სადაც ვამბობდე, რომ ამ ორი დიქტონის რევიზიზმ შეუღდენს ჩემი წერილების შინაარს მეთქი? ქართველს წიგნების მიხედვით ხომ არა გვაქვს საქმე? რაინდ უშიშარი და შეუტრევიარ შეტდომში ხომ არ შეიყვანა თავისმა მოჩვენებებმა?

დაიბ ეს „მოჩვენება“ და მეტი არაფერი. მარქსიზმისა და სოც-ფედერალიზმის დიქტონის

ფართო მასშტაბით მოგვეცა უარყოფითი შედეგები. ამიტომ ამ ხაკითხზე ცოტა ვრცლად შევიტრედნით, ამას ვარდა მულანის ველი ამოწვდა ვავსის ვულარაკიანი შედის და მის წიგნ-საქართველოში მარქსიზმის წიგნი არის დაკავშირებული კულტურის ეკონომიურ მთავრობის ველი წარმოადგენს დაბლობს, მდებარეობს ამიერ კავკასიის აღმოსავლეთ ნაწილში და მისი სიგრცე უღრის დაახლოვებით 400,000 დეტენანს მულანის ველი, ცნობილია საშინელი მალარიით, რკინის გზიდან 85 ვერსს, ე. წ. ქვემო მულანის მთავარ არხზე მოთავსებულია სახელმწიფო ბამბის პლანტაცია ახლ. ლენინის სახელწოდების

თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს წარმოებასათვის ბამბის მყოფანას, არაფერს, ვიტყვი. ამ ძვირფასი მცენარის მოსაყვანად აუცილებელია მულანის ველის მორწყვა, ვინაიდან ზაფხულში მცხუნვარე მზის ქვეშ აქ არავითარი მცენარე არ ხარობს უწყლოთ.

ძველად აქ გაყვანილი იყო მთელი რიგი სარწყავი არხებისა, და ეს ადგილი ეროვნით მსხვილ შემოსავლის წყაროთ ითვლებოდა სახელმწიფოსათვის. საქმის წესიერად დაყენებით მსხვილ მიწველობასთან ერთად მულანის ველის ნახევარი, არც კი 50,000,000 მანეთს ოქროს შეძენდა სახელმწიფოს, საღაროს. აღსანიშნავია, რომ კარგ პირობებში შემოსავლის 1-20 დავარავს მთელ ვასავალს.

ეკონომიური თვალსაზრისით, უმეწეოობის შესამცირებლად, როცა ეს ადგილი აღურბულ ნედლ მასალას მიაწვდის ფაბრიკა-ქარხნებს, აქვს მულანის უდიდესი მნიშვნელობა.

მიიღო რა ყველაფერი ეს მხედველობაში ბამბის მთავარმა კომიტეტმა (გლაგვლობკომ) მიზნად დაისახა ოპონენტის დროს მივიწყებულ და გაფუჭებული არხები გაეწმინდა და ფრადი სარევიანი მუერნიობა ვეხზე დაფუენებია. დაარსდა სამმართველო „მუგელსტროის“ სახელწოდებით, რომელიც უხელმძღვანელებდა ამ საქმეს. ამ დიდი საქმის მოსაწესრიგებლად „მუგელსტროი“ სუბსიდიებს ღებულობდა მოსკოვიდან.

მულანის ველის დასამუშავებლად და წესიერად გამოყენებისათვის აუცილებელია, როგორც ზევით აღენიშნეთ უპირველეს ყოვლისა მორწყვა; შემდეგ ნიადაგის შერჩევა, რადგანაც ყველგან არ ხარობს ბამბა, და ამისათვის სპეციალისტების კადრია საჭიროა, როგორც ყველგან, სადაც მსხვილი მუერნიობა ახალორბინებელი, გაუმჯობესებული სამუერნიო იარაღები და მომუშავეთა კარგ პირობებში ჩაყენება.

„მუგელსტროი“ გამოჰყო პილოტინიკური განყოფილება; ამ განყოფილებას ევალებოდა მორწყვის საქმის მოწყობა. მუშაობა წარმოებდა არა ნორმალურ პირობებში; პილოტინიკურ განყოფილებას ვერ მიაწოდეს საკმაო რიცხვი მუშებისა. სურსათის და წყლის მიწოდების ორგანიზაცია ცუდათ იყო მოწყობილი. მთავარ არხში შეუძლებელი იყო წყლის გაშვება, რადგანაც იგი დროზე უნდა შეკეთებულიყო. განმანაწილებელი არხებიც ძალზე დაზიანებული იყო და თხოულობდა შეკეთებას. იყო ასეთი შემთხვევაც მაისის პირველ რიცხვებში შეუკეთებულ არხში გააოჰუშვეს წყალი, წყალმა დანიშნულ ადგილს ვერ მიაღწია და ახლო მდებარე ადგილები უმინზოთ დაშვარა. „მუგელსტროის“ პირობები გაზაცხმული ადვალობრივ გუერევიზია მე არ დამისახავს მიზნად ჩემს წერილებში და, რასაკვირველია ვერც ამის შედეგებს აღმოაჩენდა ჩვენი ოპონენტი. მაგრამ ჩემს წერილებში არის ეგერ-აგერ სიტყვა „რევიზიზმ“ ნათქვამი და ახლად, ამის იმედით გაბედა ოპონენტმა სკუთი დიდი სიყალბე.

ჩემს წერილებში მე ავღნიშნავდ, რომ წ. დ. მარქს-ენგელსის შესახებ ვაგორკლებული იყო აზრი, თითქმის ისინი უარყოფდნენ ეროვნებას და არავითარი ეროვნული პროგრამა არ ჰქონდათ, არავითარ ეროვნულ პოლიტიკას არ ატარებდნენ; ფულგარუთი კომპრომიზიტიზმი, ახლ. რა შეადგენდა მარქსის პროგრამას. მე ავღნიშნავდი, რომ ეს აზრი შემცდარი აღმოჩნდა, ახალმა ცნობებმა საწინააღმდეგო შეხედულება დამატკიცა; ბოლოს და ბოლოს საჭიროა ისტორიული ფაქტების გადაამხნავებას უარყოფა და ბრული ხინაშვილის ადგენა. (485). შემდეგ ვებებოდი თანამედროვე მარქსისტულ ლიტერატურას ეროვნულ ხაკითხში, ლენინის დებულებებს ახლ. ფ. მახარბიძის წერილს და ავღნიშნავდი, რომ მარქს-ენგელსის ეროვნულ ხაკითხის ვაგებამა იწყება ახალი ერა. ახალი მახალგაზრდა წინააღმდეგს ამბობდეს, ვინჩ ჩვენ ვფიქრობდით მათს შესახებ. შემდეგ დაეასკვინებოთ: აი, როდესაც მარქსის მიმდევრები ენერგიულად ახდენენ თავის შეხედულებების რევიზიზმს და ახალ ვაგებას აძლევენ ეროვნულ ხაკითხს ახალ მასალიზმისა და ისტორიული დიქტონების გამოყენებით, საჭიროა თუ არა ჩვენის, მარქსიზმის მოწინააღმდეგეთა მხრივაც, რევიზიზმი. მოხდეს ჩვენი მარქსის ეროვნულ ხაკითხის ვაგებამაში, რომელიც აუცილებლად აღმოცენებული იყო მარქს-ენგელსის ყულბად ვადმოცემული ინტერპრეტაციები? არამც თუ საჭიროა, იგი აუცილებელიც არის. შეუძლებელია ჩვენ მარქს-ენგელსის შესახებ ეროვნულ ხაკითხში იმავე შეხედულებების დავრჩეთ, როგორისაც იყვენენ ჩვენი პარტოული წინააპრები, მას შემდეგ, რაც ძვირფასი დიქტონები გამოქვეყნდა (ჩვენთვის) და რაც მარქს-ენგელსის ეროვნული პოლიტიკა ახალი გაშუქების პერიოდში შევიდა? — ამას მოითხოვს ისტორიის ხამართლიანად ვაგება და ქეშმარტობა“. (485).

(შემდეგი იქნება)

სან-დონი.

ხეზე 3000 დესეტინა დახული მიწა, რომელზედაც ბამბა უნდა დათესილიყო. ბამბის დათესვის დრო მიდიოდა და დაბირებული წყლის მიწოდება ისევ ცუდ პირობებში იყო. მოტყუებული გლეხები მზათ იყვნენ მიეტოვებინათ მოხული ადგილი და შესდგომოდნენ თავიანთ პურის მომსახურებას. გლეხები შეაჩერეს როგორც იყო, მაგრამ საკმაო წყალი კი მიანც ვერ მიიწოდებოდა. ივნისის პირველ რიცხვებში ფინანსური მხარე ცოტათი გაუმჯობესდა, მაგრამ 3500 დესეტინა მიწის მოსარწყავი წყლის მიწოდება მაინც შეუძლებელი გახდა სიგვიანის გამო; არხის გასაწყენდათ საჭირო იყო 7-10 დღემდე წყლის დენის შეწყვეტა, ვაშრობის მიზნით, დარჩენილ 7 დღის განმავლობაში კი უნდა შესრულებულიყო შემდეგი სამუშაო. უნდა გაწმენდილიყო 1. მთავარი არხი 40 ვერსის სიგრძე,

თავლი გადავადლოთ სამეურნეო იარაღებს და მათ ხმარებას. „მუხმელსტრომი“ გამოიწერა სახელმწიფო-გარეთიდან რამოდენიმე ტიპის ტრაქტორი, არა საცდელად—არამედ პირდაპირ შეუდგა მუშაობას. აქ კი საჭირო იყო ცდების მოხდენა და მუშაობის ველის ბუნებაზე შეგუებული სამეურნეო იარაღების არჩევა. გამოიწერა სულ 270 ტრაქტორი დაახლოებით 6,500 ცხენის ძალის ესენია:

- 1) „B. D.“ — 50 HP — 5 ცალი.
- 2) „B. D.“ — 25 HP — 20 „
- 3) „ხოლტი“ — 35 HP — 25 „
- 4) „ფორდონი“ — — 150 „
- 5) „პრაგა“ — — 30 „
- 6) „ტიტან“ — — 20 „
- 7) „მვერი“ — — 20 „

ამ ტრაქტორებიდან მუშაობის ველისათვის გაიშვებოდა მხოლოდ „ხოლტი“-ს და „ფორდონი“-ს სისტემა. დანარჩენები უვარგისია „ხოლტი“ ტანკისებური მანქანაა, კარგით არის დაცული მტერი-საგან, სამჯერ უფრო ჩქარა მიდის წინ, ვიდრე უკან. მაქსიმალური სიჩქარე 10 ვერსი აქვს საათით, მუშაობს ნავით. შეუძლია მოხანს დღეში 4-5 დესეტინამდე. ამ ტრაქტორით თითქმის 80 პროც. მუშაობისა იქნა შესრულებული. „ფორდონი“ ბორბლებიანი ტრაქტორია, ძალიან ჩქარი, საათში 17-18 ვერსს გადის. მუშაობს ნავით. დღეში ხნავს 2-3 დესეტინამდე. დანარჩენი ტრაქტორები უარყოფითი მხარეების აღწერა შორს წაგვიყვანდა. ისინი არ გამოდგა მუშაობის საშუალოდ. მაგ. B. D. — 25 HP და B. D. 50 HP. მუშაობს ბენზინით. მტვერისგან ცოტათი არის დაფარული და ასამუშაებლად განსაკუთრებული ცოდნით აღჭურვილი მექანიკია საჭირო. „ტიტანი“ ძნელი გასაცივებელი და მოძველებული სისტემისაა და სხვა.

დღევანდელ ეკონომიურ პირობებში კაპიტალის გადაყრა ისეთ იარაღებში, რომელიც გამოუსადეგარია, პირდაპირ ბოროტობს მდებარე ეს იმ შემთხვევაში, რომ სამეურნეო იარაღები ინახებოდნენ და გამოსადეგი იყოს სხვა ადგილას ან თვით მუშაობის მომავალში მაინც. მაგრამ საქმე სულ სხვანაირად არის: ეს მგირფასი იარაღები თითქმის განადგურებულია. ეს იარაღები თავიდანვე ცუდ პირობებში ჩაყარა.

მუშაობის მომუშავე ტრაქტორებს არ შეეხება სპეციალისტის ხელი. მუშაობდნენ ქალაქის შოფერებში, რომელთაც პირველად ჩაუვარდათ ხელში ეს მანქანები იღვა ღია ცის ქვეშ, არ გააჩნდათ წვიმი-საგან დასაფარავი ადგილი, არც სახელოსნო, რომელიც ეს ექსტრემის ვარაჯს. მანქანის დაზიანებული ნაწილებს შეეკეთება სწარმოებდა გამოუცდელი ხელით, პრიმიტიული საშუალებით.

ტრაქტორებს იბარებდნენ სამუშაოდ შოფერები ხელმოუწერლად და არავითარ პასუხს არ ავებდნენ მის დასხვრებაში, რასაც ხშირად ჰქონდა ადგილი.

არ არსებობდა კონტროლი მუშაობაზე, არავინ იცის ვინ რამდენ სათბობ მასალას ხარჯავდა ტრაქტორებზე.

მუშაობის მინდვრებში გადაფანტულია დამტვრეული სახნისები, მანქანის ნაწილები, ზოგან მთელი ტრაქტორი ჯანვით არის დაფარული და მიტოვებული უპატრონოდ. ყველა ამავს ხელს უწყობდა სპეციალისტის არ ყოლა. ავიღოთ თუ გნებავთ ასეთი შემთხვევა. სახლურ-გარეთიდან მოჰყვა ტრაქტორებს ხის ნაწილები, რომლებიც არ იქნა გამოყენებული. მაგ. ხის თიკის დანიშნულებაა ტრაქტორი შეერთდეს სახნისთან და ამას ის მნიშვნელობა აქვს, რომ თუ სახნისი მაგარ ნიადაგში მოხვდა, ან ხის ძირს წამოედო, ხის თიკი გატყვება და მისი გამოცვლა არ არის ძნელი. აქ კი ხის მაგიერ რკინა გაუკეთდეს, რომ ხშირი გამოცვლა არ დასჭირდეს. რა მოხდა ამით? თუ სახნისი ხის ძირს მოედებოდა ტყეებოდა არა რკინა, რომელიც სახნისს მანქანასთან აერთებდა, არამედ თვითონ სახნისი, ან საშინლად ზიანდებოდა მანქანა. ამ პირველი შეხედვით უმნიშვნელო შეცდომამ ძალიან დიდი ზიანის მოტანა შესძლო.

ფუნქცია.

(დასასურული იქნება)

ბას ქალაქი? თუ სხვა ხელთნაწერებისათვის შოუ-ლომბ? ჯერ არ მიდგა ჩემს ხელთნაწერებზედ თუ უჯრებისთვის დადგა რიგი და დისკამბა, რათ რჩებინათ ამითხედ ადრე წარდგენილი ჩემი ხელთ-ნაწერები? არ მოგწონთ ჩემი ნამუშაოები? მაშ რათ ნოვწონდათ წინათ და რათ მეუბნებოდით არა ერთ დაბოროტად, რომ ამი მიღებულია და უსათუოთ დაიბეჭდებო? აქი ამირობდით „წითელ წიგნშია ჩემი მასალების დაბეჭდას? სად არის, რა იქნა ეს „წითელი წიგნი? მომტრალი ბავშვი ხომ არ ვი-ყავ, რომ დაგეშოვინებინათ ამოგადარი გული მო-გონილი დაბეჭდებით? არ მეყურება!

ესლა მეუბნებით: წარმოგადგინე შენი აზრ-ნაგების აზრი, კართული მუსიკის ისტორიაზედ, უამისობა არ იქნება, ეს საჭიროა. კეთილი და პა-ტიოსანი.

ვანათლების კომისარიატში ყოველ დღე და-იარებთან ყველა ჩემი აზრანაგები: ბალანჩივაძე, ფო-ცხვარიშვილი, ფალიაშვილი, არაყიშვილი, რომელ-თაც უნახავთ და იცინა რამე ამ ხელთნაწერისა, რომელთაც ქართულ ისტორიულ—ეთნოგრაფიულ საზოგადოების დავალებით ზოგმა ამათ გაშინჯეს და განიხილეს, რომელთაც გამოსთქვეს და დღესაც გამოსთქვემენ სურვილს ამ ხელთნაწერის დასტამბი-სას, რომელთაც არა ერთხელ გამოუთქვამთ ჩემ-თვის გაოკება, რომ არ იბეჭდებოთ აქამდის ეს მ-სალა და, თუ გამოცემლობის კომისიას გულწრფე-ლად უნდა და განუხარბავს მისი დაბეჭდა, ნუ თუ ერთ-ერთ მათგანს ვერ დიჭერს და ვერ ათქვამი-ნებს თავის აზრს ამ ნამუშაოზედ? თუ ყველანი მე მერიდებინან, კომისიის ხმა მართლს მტკიცად? მებრძანეთ, ვანა ამაზედ ადგილი გამოსავალი გზა კიდევ არის რამე? თუ არა და, თუ გინდათ იმ კომისიის აზრი იცოდეთ, შეეკითხეთ ისტორიულ საზოგადოებას, რომ მოგაწოდონ უზრუნველს ეს და-დგენილება 1917 წლისა.

მაშ რალაშაა საქმე, რათ არა დგება რიგი ამ ხელთნაწერებისათვის? არ მინდა ვიფიქრო, მაგრამ გამოცემლობის ამისთანა ვარჯა მავდებს ერთ არა სასიამოვნო აზრზე: ეტყობა გამოცემლობის კომი-სიისათვის ყოფილა სიმპატიური და ანტიპატიური ავტორი, ერთისა მისთვის ბამბა ჩხრიალებს, მეო-რისა კაკალიც არა, ერთისა პირუბანელი თვალი მოსწონს, მეორეს ფუფუნო თვალებს უწუნებს; ან იქნებ საჭიროა კარები აუტალახო ვისმე ბეწვნი-ვე-ღერებით, ყელ-გადავდებით?

მე რომ გარდავწყვიტე სახელმწიფო გამოცე-

სამგრაფია

სამგრაფია

მუსიკალური სახეაღლებელი. ეს სასწავლებე-ლი სამტრედიისში არსებობს მხოლოდ ექვსი თვეა, ამ სკოლის დაარსებას ფიქრობდნენ ძველ დროშიაც, მაგრამ მაშინ ვერ პოვა განხორციელება წელს მა-ცადინეობა წარმოებდა მხოლოდ სამი თვე, თუმცა-ლა ზოგიერთი ვაგბატონები ამას წინეთ სწორდნ ტრიბუნის ერთ ერთ ნომერში, ვითორდა სკოლას არავფერი გაეკეთებინათ, მაგრამ ეს აზრი იყო სამტ-რედიისის პოლუტოკრატისა. შეგნებულმა და მოწინა-ვე ნაწილმა მოწინავეების შრომებმა მისში გამოც-დების დროს დიდად დააფასეს სკოლის მუშაობა და დიდი მადლობა უძღვნეს მასწავლებლებს და სკოლის გამგებებსაც. ამ მდგომარეობას რასაკვირ-ველია ანგარიშს ყოველთვის უწევდა ადგილობრი-ვი ხელისუფლება და ყოველგვარ დახმარებას აძ-ლევდა მას, თუ სესხის სახით თუ ინვენტარის მო-წოდებით და არ შეიძლებოდა სხვანაირად მოქცეუ-ლიყო ხელისუფლება, რადგან სკოლაში მოწინავეების დაცემა უდრის 120. ეს ციფრი საგარეობა და დამატებითელია, თუ რამდენად სიმპატიით ეპურო-ბა სამტრედიის საზოგადოება მუსიკალურ სკოლას აგვისტოში მოწვეულმა საზოგადო კრებამ კიდევ ერთხელ დაადასტურა სკოლის არსებობის სურვილი.

და ამორჩია ახალი გამგეობა, რომელშიაც შე-ვიდნენ ექვსი ნაწილი, ფოსტის უფროსი რ. ფარ-ცხალაძე, გამომხიველი თედორაძე, პარტკომის ინსტრუქტორი მისუროვი, სახმობ ქარხნის კავში-რის თავმჯდომარე ა. ტაბიძე, ქალთა წრის თავ-მჯომარე ოლია პაპავასი ახალგაზრდა კომკავშირის თავმჯდომარე ვლასი დიდიძე, დრამატულ წრის ადგილობრივი თავმჯდომარე ანტონ მამაგვიშვილი და დაავალა მათ მიიღონ ყოველგვარი ზომები რა-თა სკოლის არსებობის სურვილმა პოვოს გამოძა-ბილი მთავრობაშიაც და დაპირების თანახმად მი-იღოს სკოლა ხაზინის ხარჯზე მსგავსათ ქუთაისის მუსიკალურ სკოლისა, სადაც სამტრედიის რიცხვი შესამედი მოწინავეები არ სწავლობენ. წინასწარდგ შემთხვევაში სკოლა მაინც არ დაიხუროს თუნდაც ამან გამოიწვიოს დიდძალი ხარჯები და ენერჯის დახარჯვა. გამგეობამ რასაკვირველია უკვე გადადგა სათანადო ნაბიჯები, აღძრა შუამდგომლობა მთავ-რობის წინაშე. ვაგზანა ტფილისში დღევანეა და დარწმუნებული ვართ, რომ მთავრობა, რომელიც გამოხმობს ხელის ნება-სურვილის და დანი-ტრერესებულა მათი კულტურულად აღორძინებაში, ხელს შეუწყობს სამტრედიის მუსიკალურ სკოლის არსებობას და არ მოუსპობს 120 მოწინავეს საშუა-ლებას მუსიკის შესწავლის. ადგილობრივმა აღმს-კომმა და სამრეაბარტკომმა დიდი თანაგრძობით შეეხედნ საზოგადოების დადგენილებას და ამ პირ-ველ ხანებში სკოლას მისცენ სხვა და სხვა ხარჯე-

მლობისთვის ჩემი ნამუშაოები წარედგინა, ერთს რამესა ვეფიქრობდი: სახელმწიფო გამოცემლობა, რომელსაც ყველა გამოიწერდა „წითელი წიგნი“ საჭირო საკმიანობაშიაც დიდ ზიანს განიზიანებდა, მეო-რეც ეს, — სახელმწიფო გამოცემლობა წინაშელო-ბითი ხასიათი აქვს კულტურულ დროში და შეგ-ნა ავგაშენებს, დაგვამზენებს მეოთხე; მან კი, რო-გორც ეს მოღვაწეობიდან სჩანს, მუსიკის დარგი სრულიად შეულებულ ჰყო და ქვა მიაგლო.

ავერ სამი წელიწადი სრულდება და ერთი ფურცელი მუსიკაზედ არა დაბეჭდილა. რას მიე-წეროს ამისთანა გვერდის ახვევა იმ დარგისა, რო-მელმაც დღეს საზოგადოებრივ, თუ სახელმწიფო-ებრივ ცხოვრებაში საბატიო ადგილი დაიკარა? იქ-ნებ სახელმწიფო გამოცემლობა მუსიკის უბრალო თავის ვართობათ სიფლას და მუსიკის ნაწარმოე-ბის გამოცემებზედ დახარჯულ ფულს დაკარგულათ თუ ასე ჰგონიათ გამოცე. მესვეურთ, უნდა მოვა-სხენო, რომ ძალიანაც და ძალიანაც რომ უნდო-დეთ, მუსიკას ერთ პუკარსაც ვერ ჩამოვადებინე-ბენ და ვაგნერი, ლირტი, შოპენი და სხვანი მაინც მიუწოდებლ სიმალის პედესტალზედ დარჩებიან. ამაზედ არც ღირს ლაპარაკი, გამოცემლობას არც ცხელწიფება მუსიკაში ვისმე მისცეს დიპლომი; შემიტანია მუსიკაზედ ნაწარმოები, მან ეს უნდა გაშინჯოს მცოდნე პირთა და დაბეჭდოს. აქ ვისიმე მხილებას, რომ იმას ქუდი არ მოუხდია, ღვთის წყალობა არ უთქვამს ცხვირის დაცემის დროს, ან კიდევ თქვენებით არ მოუხსენებია ვინმე, ადგილი არ უნდა ჰქონდეს; ადგილი არ უნდა ჰქონდეს აგ-რეთვე სიმპატიას და ანტიპატიას; აქ არის კულტურ-ულ დარგის ნიადაგზედ გარჯილობა და ამიტომ რას მიქვინან რომ ჩემი ფიზიონომია ან ამას ან იმას არ მოსწონს?

ამწინაგობის ხანაში ამისთანა, ქაფიით მე-შაობა საფუძვლიან კედლებს ვერ აავებს. ამიტო-მაც უდიდებით, უაზროთ მიხლა-მოხლით მუშაობამ სხვა ერებს კულში გამოვგება და გასწრობაზედ, დაწინაურებაზედ ფიქრიც კი გვეოცება და არ გვე-ხერხება. დაეანებოთ უკუღმა წააგებ-მავლობას თავი, სახელმწიფო გამოცემლობამაც და მის მესვეურთაც თავისი არსებობა რითიმე უნდა გაამართლონ. დროა რამე შეიქნას და გაკეთდეს; სხვა შემთხვე-ვაში იძულებულებით ვიქნებით ვიფიქროთ, რომ ამ დიდ-მნიშვნელოვან დაწესებულებაში შეუქნიათ თბილი ადგილები და წამოუსკუპებიათ თავიანთი ფაქტობები.

ი. კარგარეთელი.

განი 3 საე. და სიღრმე 0,25 საე. რაც შეადგენდა 0,25x2+40x500=10,000 კუბ. საე. მიწის სათუბაო 2) მთავარი არხი სიგრძით 30 ვერსი, განი 3,5 საე. და სიღრმე გასაშუენდი 0,25 საე. რაც შეადგენდა 0,25x3,5+30x500=13,000 კუბ. საე. სულ 23,000 კუბ. საე. მიწის სამუშაო, თუ მხედველობაში მივიღებთ დიდი ხნის მიტოვე-ბულ არხს, შივ ამოსულ მცენარეს და მუშაობის ცუდ პირობებს, უნდა ვიანგარიშოთ, რომ არხების გასაწყენდათ საჭირო იქნებოდა დაახლოებით 46.000 სამუშაო დღე. ასე რომ დღეში 5-7 ათა-სამდე კაცი იყო საჭირო, რომ დანიშნულ დროზე გაწმენდილიყო არხები და უწყლობით არ გაფუჭე-ბულიყო დათესილი ბამბა. ამ რაოდენობას მუშა ხელის შოვნა პურის მომკის ხანაში ყოველად მოუ-წყობელი იყო. მოინდომეს წყლის მიწოდება რამ-დენიმე შესაძლებელი იყო და გაუწმენდელ არხში გამოსტყეს ზედმეტი წყალი, რამაც გამოიწვია არ-ხის ნაპარბების აქა იქ დაზარება.

ივლისის პირველ ნახევარში ირწყვებოდა დღე და ღამის განმავლობაში 50 დესეტინა მიწა, ივნი-სის მეორე ნახევარში—100 დესეტინა; ასე რომ ივლისის პირველ მორწყვით იყო 2.800 დესეტინა მიწა. ორ მესამედზე მოწყურული მიწისა იყო ამოსუ-ლი ნავგვიანევი ბამბა სიმალლით 4 გოჯი.

1 ივლისის ნათეს შეესია კალია, რომელმაც გაანადგურა თითქმის მთელი ნათესი. გადარჩა მხო-ლოდ 100 დესეტინა ადრე დანათესი ბამბა.

მიზეზი მთელი ნათესის განადგურებისა იყო ის, რომ ბამბა ევაგვიანევი იყო. კალია გაანადგუ-რებდა ერთ ნაწილს და გადადიოდა მეორეზე, მეო-რედან მესამეზე და ასე შემდეგ, რომ თავის დროზე დათესილი ყოფილიყო ბამბა, ცხადია კალია ერთ ალაგას დიდ ხანს გაჩერდებოდა და მასთან ბრძო-ლა გაადვილებოდა. კალიის გუნდის სიგრძე იქნე-ბოდა დაახლოებით ერთი ვერსი, განიც ასეთივე, მოძრაობდა დასავლეთიდან აღმოსავლეთით. ბრძო-ლა მის წინააღმდეგ სწარმოებდა საწამლაის საშუა-ლებით და 7-8 დღეში მოისპო სავესებით, მაგრამ ამ ხნის განმავლობაში შესძლო გაენადგურებია მთე-ლი ნავგვიანევი ბამბა.

რასაკვირველია, საგანგებო წერილში ძნელია ყველა დეტალის აღწერა, მაგრამ მთავარზე შეგვარდებით მაინც, თუ რამდენად ზიანის მოტანა შეუძლია სპეციალისტების ადგილას არა სპეცია-ლისტის დაყენებას, ამტკიცებს ანხ. ბადამიანის აგრონომიული განყოფილების გამგეთ დანიშნა-ანხ. ბადამიანცი არ არის აგრონომი და არც არა-ფერი გაეგება ამ საკითხში. მასი განკარგულებით 15 ივნისამდე გრძელდებოდა მოხენა და თესვა, დღემაც პირობ ტენიკურმა განყოფილებამ განაცხა-და, რომ წყლის მიწოდება შეუძლებელია. როდე-საც კალია მოძრაობდა დასავლეთიდან აღმოსავლე-თისაკენ, კალიის მიერ განადგურებულ ადგილებზე, სასწრაფოდ ითესებოდა ბამბა, ამოდიოდა ორ დღეში და სასწრაფოთვე სკამდა კალია. კალიის სრულ მოსპობამდე რამის დათესვაზე ლაპარაკიც ლაპარაკიც კი ზედმეტია.

საერთოდ მუშაობა ძალიან უსისტემოდ სწარ-მოებდა. ან თუნდაც: აღმოჩნდა, რომ 500 დესე-ტინა მიწა მოხულია და გამზადებულ დასათესად მარდიანია და ზედ არავითარი მცენარე არ იხა-რებს და დაუთესელი დახტოვებს. ბევრი ისეთი ადგილი იქნა მოხული, რომლის მორწყვა შეუძ-ლებელი იყო ტენიკურად.

ასე რომ, არც მორწყვა, არც აგრონომია არ იყო წესიერად დაყენებული.

სახელმწიფო გამოცემლობის საქმიანობა

ქვეყანა ქვეყნით იქცა და მე კი ვერ გავხდი ბედნიერი, ვერა და ვერ მედირსა, ვერას ვზით ვერ მოვიანადირე სახელმწიფო გამოცემლობის მესვეუ-რთა გული; მომისურვებია ბევრჯელ გამოვიცნო, — რა შეეცადე, რა დავაზავე ისეთი, რომელმაც ესე-თი უუცხოულით დააშროა და დაავიწყა ჩემი პატა-რა ვინაობა ამ კომისიას, მაგრამ აქაც ვერასა ვხვდები, ვერა და ვერ ამომიცნია მიზეზი შეიძლე-ბა რომელიმე წევრს კომისიისას ვაწყენე ნებისთ უნებლად?

გამოგირტყდებით:—ეს შესაძლებელია მომხდა-რიყო; ქართული გახლავარ და ამიტომ ცოტა კი არა, ძალიან უკმეხი; არ მეხერხება პირში ქათი-ნაური და ზურგს უკან კი ჩრახეა. ალბათ ამიტომ ჩემდა უნებლიეთ, რასაკვირველია, რამიმ ჩაივინე და ამიტომაც არის, რომ დღეს ეს ცოდო მომდგა-რა ჩემ კარებზედ და მსჯის და მწანებს. ეს ესე

რომ არ იყოს, ხომ აქამდის დადგებოდა რიგი ჩემ-მიერ,—ავერ რახანია,—წარდგენილ ხელთნაწერების დაბეჭდისაც. აქამდინ ზღაპრათ ვაგონილი, ესლა მართალი უნდა მოგახსენოთ: ავერ რა ხანია,—კიდევ დამა-ვიწყდა,—სახელმწიფო გამოცემლობას წარუდგინე ჩემი ხელთნაწერები დასაბეჭდად; ჯერ კიდევ პირ-ველ დღეებში, როგორც გადმომცეს, კომისიას ენა-ხან, ეს ხელთნაწერები და გამოთქვა სურვილი აუ-ცილებელი დაბეჭდისა, ის იყო და ის,—ავერ, ამ კეთილშობილურ სურვილისა და ვესტის აქეთ ვა-ლის დღეები, თვეები, მთონს წლებიც, და მაშინ, როდესაც სახელმწიფო გამოცემლობა ბეჭდავს იმი-სთანა რამებს, რომლებიც საწყობებში ჯერ კიდევ უწყლობით, ჩემი ხელთნაწერები ყრია შვაფების თაროზედ და, ვინ იცის, იქნებ თავებშიც ხრამენ, რაშია საქმე,—ვერ ვამივი, არა აქვს გამოცემლო-

ბის დასაფარავად 250.000.000 მან. ამ დღეებში გამეგობამ ვანიძრახა სკოლის სასარგებლოდ საღა-მის მოწყობა. საზოგადოება დიდი თანაგრძობით შეხვდა ამ გამოძახილს და არ დარჩენილა ისეთი შეგნებული ოჯახი რომელსაც კი მიმართა გამგეო-ბამ და არ შეეძინოს ბილეთი.

დრამატული დახი. ექვსი თვის წინეთ ქუ-თაისიდან იყო მოწვეული რეცისორი ზაქარია ურუ-შაძე რომელმაც საუცხოვოთ დააყენა საქმე. წინეთ თუ მხოლოდ მუსიკის ხმა იზიდავდა ხალხს თეატრ-ში ენლა უამისოდაც დიდძალი საზოგადოება ეს-წრება წარმოდგენებს, მაგრამ როგორც სარწმუნო წყაროებიდან გადმოგვეცემენ, აღმასკომს განზრახუ-ლი ჰქონია თეატრის შენობის დაკეტვა, რადგან ორი კედელი საფარნობლად დაზიანებულია, რასაც შეუძლია შენობის მთლად დანგრევა. ჩვენ ვფიქ-რობთ აღმასკომი, როგორც სხვა აღმწენლობით საქ-მეებში აგრედვე, ამაშიაც გამოიჩენს თავის დულა-ლავ ენერჯის და არც შეიძლება სასწრაფოთ შეა-თებს კულტურის ტაძარს—თეატრის შენობას.

ფ. ტ. დაწესებულებების დახმარების რეგე-ზია. აგვისტოს თვეში გურიის და ნაწილ იმერეთის ფოსტა-ტელეგრაფის დაწესებულებებს ფ. ტ. სახალ-ხო კომისარიატიდან ეწვია რეგეზია ინსტრუქტორ რევიზორ კვიცი და ტფილისის ტელეფონის ქსე-ლის უფროსის იანჭოშვილის შემადგენლობით რომ-ლებმაც სხვათა შორის დათავადიერეს სამტრედიის ფ. ტ. კანტორა, სადაც სავესებით მოიწონეს სამსა-ხურის კარგ ნიადაგზე დაყენება რისთვისაც კანტო-რის უფროსს რადუელ ფარცხალაძეს მათივე მოხსე-ნებით სახალხო კომისარის მიერ დაენიშნა ენერ-გიულ და ზედმეტი მუშაობისათვის 50 პროც. ჯა-მგარისა ყოველ თვეურად.

სახალხო სასამართლო. ქუთაისში გადაყვანილ მოსამართლე ჟორდანას მაგიერ სამტრედიის სა-ხალხო მოსამართლეთ დანიშნა ანხ. ჯანჯღავა. ამ ბოლო ხანებში გავრცელდა ხმები სამტრედიის და სახალხო გამომძიებლის ვარლამ თედორაძეს გადა-ყვანის შესახებ, რაც დიდ უკმაყოფილებას იწვევს საზოგადოებაში, ვინაიდან ის, თედორაძე, ხალხუ-რი თვისებით ეწრაფული მუშაობით და ყოველ-გვარ საზოგადო საქმეებში მონაწილეობით დიდ ყურადღებას იმსახურებს ფართო წრეებში.

ოდლასვილი.

რედაქტორი—სარედაქციო კოლეგია
გამომცემელი—მთავარი კომიტეტი.
ტფილისის შრომის ბი-რ-ვიდან მოცემული დახუ-ვის ქალაქი ტრიფონ ხელაის სახელზე. ჩაიბე-ლოს გაუქმებულად.